

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Důchodový systém v ČR

Pension system in the Czech Republic

František Špaček

Plzeň 2018

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **František ŠPAČEK**
Osobní číslo: **K15B0162P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Důchodový systém v ČR**
Zadávající katedra: **Katedra podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte důchodový systém České republiky a jeho postupný vývoj.
2. Analyzujte produkty finančního trhu vhodné ke spoření na důchod.
3. Vytvořte modelové příklady s variantami spoření na důchod pro lidi různých věkových kategorií.
4. Formulujte závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací: neuveden
Rozsah kvalifikační práce: 40 - 60 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- LOUŽEK, Marek. *Důchodová reforma*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2612-3.
- RYTÍŘOVÁ, Lucie. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc: ANAG, 2013. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-821-5.
- RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. ISBN 978-80-2603-892-4.
- SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod: zorientujte se v důchodové reformě*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 152 s. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4479-7.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zdeněk Hruška, Ph.D.
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 8. června 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. dubna 2018

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Doc. PaedDr. Dana Egerová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. června 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Důchodový systém v ČR“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce Ing. Zdeňku Hruškovi, Ph.D. za jeho odborné vedení práce a poskytnutí cenných rad, které pomohly k vypracování této práce.

Obsah

Úvod.....	8
1 Důchodový systém a sociální zabezpečení	11
1.1 Sociální zabezpečení	11
1.2 Historie důchodového systému v českých zemích.....	11
2 Důchodová reforma v roce 2013.....	14
2.1 Příčiny zavedení důchodové reformy.....	14
2.1.1 Nepříznivý demografický vývoj	14
2.1.2 Nepříznivý ekonomický vývoj.....	15
2.1.3 Reformy v zahraničí.....	16
2.2 Důchodový systém v roce 2013	17
2.3 I. pilíř důchodového systému	18
2.3.1 Druhy důchodů plynoucích z I. pilíře	19
2.3.2 Účastníci I. pilíře důchodového systému	19
2.3.3 Nárok na důchod plynoucí z I. pilíře	20
2.3.4 Výše důchodu plynoucí z I. pilíře	20
2.3.5 Odvody do I. pilíře.....	21
2.3.6 Orgány činné v I. pilíři.....	22
2.4 II. pilíř důchodového systému.....	22
2.4.1 Účastníci II. pilíře	23

2.4.2	Odvody do II. pilíře	23
2.4.3	Výhody a nevýhody II. pilíře	24
2.5	III. pilíř důchodového systému	24
2.5.1	Penzijní společnosti ve III. pilíři	27
2.5.2	Účastníci III. pilíře	28
2.5.3	Príspevky účastníka do III. pilíře	29
2.5.4	Vznik a zánik smlouvy ve III. pilíři	29
2.5.5	Druhy fondů ve III. pilíři	30
2.5.6	Výhody a nevýhody III. pilíře	31
2.6	Budoucnost současného důchodového systému	31
3	Alternativní způsoby investic k zajištění důchodu na stáří	32
3.1	Cenné papíry	32
3.1.1	Doplňkové penzijní spoření	33
3.1.2	Podílové fondy	34
3.1.3	Investiční životní pojištění	38
3.1.4	Ostatní finanční produkty	40
3.1.5	Důvody proč neinvestovat jen do cenných papírů	41
3.2	Nemovitosti	42
3.3	Drahé kovy	45
4	Případové studie u osob ve věku 20, 30 a 50 let	48

4.1	Komparace jednotlivých finančních produktů	54
4.1.1	Modelace osob ve věku 20 let.....	54
4.1.2	Modelace osob ve věku 30 let.....	57
4.1.3	Modelace osob ve věku 50 let.....	59
4.2	Shrnutí vytvořených modelací	62
Závěr		63
Seznam tabulek, grafů a obrázků		65
Seznam použitých zkratk		66
Seznam použitých zdrojů.....		67

Úvod

Tématem bakalářské práce je důchodový systém v ČR. V průměru prožije občan ČR v penzi 24 let. Právě proto je důležité, se touto problematikou zabývat již během začátku ekonomicky aktivního života a řádně si promyslet, jak život v penzi strávit. Za poslední roky proběhly spousty diskuzí o tom, že důchodový systém v ČR je třeba upravit, aby byl nadále udržitelný i pro další generace. V roce 2013 proběhla důchodová reforma, která je v této práci také popsána, nicméně již po několika letech byla zrušena. Česká republika není ovšem jediný stát, který řeší úpravy důchodového systému. Toto úsilí lze sledovat ve většině vyspělých zemí světa, kde již často zásadní důchodové reformy byly provedeny, tak aby byl důchodový systém udržitelný i nadále.

Práce je celkem rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole je definován pojem sociální zabezpečení a úloha státu při zajištění starobního důchodu pro občany a také je zde shrnuta historie důchodového systému v českých zemích až do současnosti.

Vzhledem ke stále se zvyšujícímu průměrnému věku obyvatel České republiky se stal stávající důchodový systém značnou zátěží pro veřejný rozpočet a byla nutná změna, která se projevila jako důchodová reforma. Ta byla zavedena v roce 2013 a je popsána v druhé kapitole této práce. Také je zde popis pilířů, které tvořily důchodový systém ČR po této reformě. Poslední část této kapitoly je zaměřena na budoucnost důchodového systému.

Ve třetí kapitole této práce jsou analyzována jednotlivá aktiva, do kterých lze investovat na zajištění stáří a také konkrétní finanční produkty, přes které lze tyto aktiva nakupovat.

V poslední kapitole se nachází modelové příklady variant spoření si na důchod v jednotlivých finančních produktech pro občany různých věkových kategorií. Zde dochází ke komparaci výhodnosti jednotlivých finančních produktů.

Na závěr práce jsou shrnuty veškeré poznatky a výpočty, ke kterým došlo během vypracovávání této práce.

Zvolené téma bakalářské práce jsem si vybral z důvodu, že pracuji jako finanční poradce pro společnost Broker Trust a.s. a uvedenou problematikou se zabývám často

v praxi. Z vlastních zkušeností vím, že informovanost občanů v otázkách týkajících se důchodového zajištění je špatná a často i mylná, a to je jeden z hlavních důvodů k napsání této bakalářské práce.

Cíl bakalářské práce

Hlavní cíle práce jsou:

- Charakterizovat důchodový systém České republiky, jeho postupný vývoj a predikovat budoucí vývoj z hlediska ekonomické udržitelnosti a zachování pro další generace občanů na základě podložených statistických dat a odborných studií.
- Analyzovat důchodovou reformu z roku 2013, popsat výhody a nevýhody jednotlivých pilířů důchodového systému České republiky.
- Analyzovat produkty finančního trhu, které jsou používány pro spoření na důchod a provést jejich vzájemnou komparaci z hlediska dlouhodobé rentability.

Metodika bakalářské práce

Pro dosažení výše uvedených cílů byly čerpány poznatky z dostupné odborné literatury, českých i zahraničních elektronických zdrojů a ze Sbírky zákonů České republiky.

Pro charakteristiku důchodového systému a jeho jednotlivých pilířů je použita metoda deskripce. Dále jsou v práci analytickou metodou rozebrána jednotlivá aktiva, do kterých je možné investovat, pro zajištění se na důchod. V praktické části této práce je použita metoda komparace a to konkrétně u výhodnosti jednotlivých finančních produktů. Metoda komparace je prezentována prostřednictvím tabulek. Na závěr byla provedena sumarizace zajišťující shrnutí získaných poznatků.

1 Důchodový systém a sociální zabezpečení

1.1 Sociální zabezpečení

V České republice působí v systému sociálního zabezpečení řada orgánů, kterými jsou v první řadě Ministerstvo práce a sociálních věcí a další ministerstva jako je Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo obrany. Na nižší úrovni působí Česká správa sociálního zabezpečení a okresní správy sociálního zabezpečení. Sociální zabezpečení je hlavní prostředek sociální politiky České republiky, jehož cílem je řešit sociální konflikty a eliminovat sociální nerovnosti. Pro splnění tohoto stanoveného cíle poskytuje různou výpomoc, jako je např. podpora v nezaměstnanosti, důchody, nemocenské dávky, sociální dávky, sociální služby a další.¹ Jednou ze zásadních forem systému sociálního zabezpečení, který představuje hlavní část z celého rozpočtu, jsou právě důchody, kterými se bude zabývat tato bakalářská práce.

1.2 Historie důchodového systému v českých zemích

Za průkopníka důchodového systému lze považovat německého říšského kancléře Otto von Bismarcka, který v roce 1889 zavedl první důchodový systém sociálního pojištění v Evropě.² Prvopočátky důchodového systému lze na území Československa sledovat již od roku 1919. Tehdy nazývaný jako důchodový plán Československé republiky byl založen na jedno-pilířovém modelu. Podpora z důchodového systému se ale nevztahovala na všechny osoby jako dnes. První cílovou skupinou pro výplatu důchodů byli váleční veteráni. Později v roce 1921 se tato skupina rozšířila i o pracovníky železnic. Dne 30. října roku 1924 byl vyhlášen zákon č. 221/1924 Sb. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. *Zákon zavedl dělnické pojištění pro případ invalidity a stáří a znamenal tak zásadní přelom v oblasti sociálního pojištění. Pojištění se týkalo těch, kteří na území Československé republiky vykonávali práce nebo služby na základě pracovního, služebního nebo učňovského poměru a nevykonávali je*

¹ Česká správa sociálního zabezpečení. Dostupné na: <<http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/profil-organizace/>> [cit. 5. 11. 2017].

² Economist.com Dostupné na: <<https://www.economist.com/node/13900145>> [cit. 5. 11. 2017].

*příležitostně nebo jako vedlejší zaměstnání.*³ Od roku 1926 se důchodový systém rozšířil o další osoby. Po roce 1948 došlo k zásadním změnám ve vývoji důchodového systému. Nově přijímané právní předpisy byly silně ovlivněny Sovětským svazem a jeho socialistickou ideologií. První větší reforma přišla v roce 1956, jejímž smyslem bylo rozšířit okruh příjemců důchodů a navýšit vyplácené dávky.⁴ Druhá významná reforma přišla až téměř o třicet let později a to roku 1985, kdy došlo mimo jiné opět k navýšení dávek. Po roce 1989 vlivem rozpadu komunistického režimu došlo k úplné změně celého systému sociálního zabezpečení. To se projevilo např. v reorganizaci úřadů, byla zavedena pojistná platba, stanovena minimální mzda a zaveden pojem životní minimum. Poté bylo provedeno velmi mnoho dílčích úprav. Např. v roce 1995 vešly v platnost dva zákony a to zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a zákon č. 177/1995 Sb., o státní sociální podpoře.⁵

Postupem času bylo zjištěno, že celý systém sociálního zabezpečení je pro státní rozpočet velmi náročný, dlouhodobě neudržitelný a situace vyústila v další kroky vedoucí k úsporám. V roce 1994 byla provedena výrazná úprava důchodového systému, kdy se systém změnil na dvou-pilířový. Druhý pilíř byl představen v podobě penzijního připojištění se státním příspěvkem.⁶ Tento standardní, průběžně financovaný systém založený na povinných odvodech tzv. důchodového pojištění, které upravoval zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, byl doplněný o penzijní připojištění, kterým si každý občan mohl spořit na stáří. *„K vlastním příspěvkům dával stát 50-150 korun a dále zvýhodňoval penzijní připojištění daňovými úlevami. Stav byl ale nadále nepříznivý a bylo nutné provést další změny.“*⁷ Názor na potřebu reformy neměla jen vláda, ale i občané ČR, kteří sdíleli názor, že daný stav důchodového systému je značně kritický a jsou nutné změny. Konkrétně podle výsledků průzkumu agentury STEM, který proběhl v polovině roku 2010, ve kterém odpovídalo 1 255 respondentů, bylo zjištěno, že 25 % občanů si myslelo, že současný důchodový systém je zcela nevyhovující a je třeba zavést zcela nový systém. Další 37 % respondentů sdílelo

³ Česká správa sociálního zabezpečení Dostupné na: <http://www.cssz.cz/stranky/konference-80let/brozura_c.pdf> [cit. 5. 11. 2017].

⁴ Česká správa sociálního zabezpečení Dostupné na: <http://www.cssz.cz/stranky/konference-80let/brozura_c.pdf> [cit. 5. 11. 2017].

⁵ Tröster, Petr a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. Prah: C. H. Beck, 2005, str. 34 ISBN 80-7179-856-8.

⁶ Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, [cit. 4. 10. 2017].

⁷ Tröster, Petr a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. Prah: C. H. Beck, 2005, str. 34 ISBN 80-7179-856-8.

názor, že současný důchodový systém by zanechali, ale do budoucna jsou nutné změny. Naopak 34 % respondentů bylo názoru, že spíše nejsou změny nutné a do budoucna je třeba udělat jen drobné úpravy a jen 4 % lidí uvedlo, že na současně podobě důchodového systému není třeba nic měnit.⁸

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Ministerstvem financí začalo v roce 2010 intenzivně pracovat na finální podobě důchodové reformy. V rámci diskuzí, které probíhaly mezi zástupci vládních politických stran, odborníky i se sociálními partnery, bylo předloženo několik paralelních návrhů, které byly průběžně analyzovány a propočítávány. Tato reforma byla představena v roce 2012 a vešla v platnost 1. 1. 2013. Důchodová reforma je vysvětlena v následující kapitole.

Avšak nově zvolená vláda v parlamentních volbách na podzim roku 2013 se již v koaliční smlouvě zavázala, že tuto důchodovou reformu zruší a odstraní tzv. druhý pilíř. To se v lednu roku 2016 také stalo skutečností.⁹ Od té doby prošel důchodový systém pouze drobnými kosmetickými úpravami, které budou dále popsány v této práci.

⁸ STEM středisko empirických výzkumů. Dostupné na:<<http://www.stem.cz/nazory-obcanu-na-duchodovou-reformu-1720/>> [cit. 4. 10. 2017].

⁹ Česká správa sociálního zabezpečení Dostupné na:<<http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2015/2015-12-30-cssz-zruseni-duchodoveho-sporeni-meni-sazby-duchodoveho-pojisteni.-v-nemocenskem-pojisten.htm>> [cit. 4. 10. 2017].

2 Důchodová reforma v roce 2013

2.1 Příčiny zavedení důchodové reformy

Změna důchodového systému reflektuje na dlouhodobý nepříznivý stav v České republice, který má řadu příčin. Ty jsou shrnuty do následujících tří oblastí.

2.1.1 Nepříznivý demografický vývoj

Za hlavní důvod vzniku důchodové reformy lze považovat nepříznivé demografické prognózy, které očekávají, že dojde ke snižování počtu ekonomicky aktivních obyvatel, kteří přispívají do penzijního systému. Ve zkratce lze tedy říci, že obyvatelstvo České republiky stárne. Tento stav dokládá řada publikací a zdrojů. Ministerstvo práce a sociálních věcí informuje, že „v současné době je průměrný věk obyvatel 40 let, ale v roce 2065 to bude již 48 let.“¹⁰ Klesá počet občanů v produktivním věku. Jak opět definuje Ministerstvo práce a sociálních věcí „dnes připadá na jednoho důchodce 1,8 ekonomicky aktivních lidí. V roce 2050 to bude podle posledních analýz asi 1,2.“¹¹ Příspěvky těchto aktivních obyvatel do rozpočtu státního penzijního systému by nepokryly odvody na důchody neaktivních obyvatel a státní rozpočet by se dostával do neustále větších schodků. Stejný názor ohledně demografického vývoje zastává i Český statistický úřad, podle kterého by složení obyvatel podle věku mělo v nadcházejících letech vypadat následovně.

Tabulka č. 1: Věková struktura obyvatel

Věková struktura obyvatel v %	2003	2010	2020	2030	2040	2050
0-19	21,7	19,2	18,3	17,3	16,6	16,7
20-54	51,7	50,7	48,3	44,6	50,3	37,8
55-64	12,7	14,6	12,8	15,2	16,3	14,2
65 a více	13,9	15,5	20,3	22,8	26,9	31,3

Zdroj: MPSV.cz [online]. [cit. 4. 10. 2017] Dostupné na:

<<https://www.mpsv.cz/files/clanky/2237/srovnani-demografie.pdf>>

¹⁰ Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné na: <<https://www.mpsv.cz/cs/2228>> [cit. 4. 10. 2017].

¹¹ Demografický vývoj, Dostupné na: <<https://www.mpsv.cz/files/clanky/2237/srovnani-demografie.pdf>> [cit. 4. 10. 2017].

Další demografický jev je možné pozorovat v prodlužování průměrného lidského věku dožití. Jedná se jistě o pozitivní jev, který má ale negativní dopady právě na důchodový systém a klade velkou zátěž na veřejné finance.¹² V roce 1900 byl průměrný věk dožití 55 let, v roce 1935 byl 60 let, v roce 1980 už 72 let a v roce 2005 to bylo již 78 let.¹³

V současné době je věk odchodu do důchodu zastropován na hranici 65 let. Vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji a neustále zvyšující se průměrné doby dožití je však velmi pravděpodobné, že v řádu několika let bude opět potřeba hranici věku pro odchod do důchodu navýšit. Dokonce již dnes v některých zemích EU, jako je například Irsko nebo Dánsko, je nastavena hranice odchodu do důchodu na 67 let.¹⁴

2.1.2 Nepříznivý ekonomický vývoj

Nepříznivý demografický vývoj se odráží i na ekonomické situaci země. Již od roku 2009 je schodek důchodového účtu každoročně několik desítek miliard korun. Nejvyššího schodku důchodový účet dosáhl v roce 2013 a to ve výši 49,7 miliardy. Od té doby se daří schodek snižovat, v roce 2016 dosáhl schodek 16,3 miliardy.¹⁵ Snižování schodku je primárně dosahováno díky vyšším mzdám a nízké nezaměstnanosti. Je tedy velmi pravděpodobné, že až dosáhne ekonomika vrcholu současné konjunktury, bude se opakovat situace z roku 2009. Tehdy schodek důchodového účtu dosáhl 30,5 miliardy, ačkoliv v roce 2008, kdy ekonomika dosáhla své konjunktury, byl důchodový účet v přebytku 6 miliard. Pokud by se důchodový systém nezměnil, tak v roce 2065 by byl roční schodek důchodového účtu asi 110 % HDP. Pro představu, v roce 2016 byl hrubý domácí produkt české ekonomiky 4,7 bilionů korun.¹⁶ Takto budoucí obrovský propad není možné krýt pouhým posilováním příjmové strany. Proto, aby mohla vláda České republiky snížit schodek důchodového účtu, je nutné provést komplexní důchodovou reformu. Udržitelnost důchodového systému se odvíjí od tří základních parametrů. Jsou jimi věk odchodu do důchodu, výše odvodů na sociální pojištění a výše vypláceného

¹² LOUŽEK, Marek. *Důchodová reforma*. Praha: Karolinum, 2014. str. 80 ISBN 978-80-246-2612-3.

¹³ Novinky.cz. Dostupné na: <<https://www.novinky.cz/zena/zdravi/231292-lidsky-vek-se-ve-20-stoleti-prodlouzil-o-25-let.html>> [cit. 4. 10. 2017].

¹⁴ Ec.europa.eu Dostupné na:

<http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication14992_en.pdf> [cit. 4. 10. 2017].

¹⁵ Týden.cz. Dostupné na: <https://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/pozitivni-zprava-na-uchody-loni-chybelo-16-3-miliardy_414319.html> [cit. 4. 10. 2017].

¹⁶ Kurzy.cz Dostupné na: <<http://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/>> [cit. 4. 10. 2017].

důchodu. Vzhledem k již uvedenému demografickému vývoji a neustálému zvyšování průměrné doby dožití, je takřka jisté, že věk odchodu do důchodu se bude muset postupně zvyšovat a výše důchodu se bude snižovat. Řešení spočívající ve zvyšování sazeb odvodů na sociální pojištění je nepravděpodobné, protože již nyní patří Česká republika k zemím s nejvyššími odvody na sociální pojištění v EU.¹⁷

2.1.3 Reformy v zahraničí

Česká republika jako jedna z mála evropských zemí zavedla tři pilíře důchodového systému až v roce 2013. I v zemích jako je Bulharsko, Chorvatsko, Estonsko či Lotyšsko již dlouhou dobu existoval druhý kapitálový pilíř. V sousedním Slovensku je tří pilířový model používán již od roku 2005.¹⁸ V České republice bude zachována poměrně vysoká příjmová solidarita v průběžném systému, oproti Polsku nebo Lotyšsku, kde výše penze závisí pouze na výši příspěvků nashromážděných na individuálním účtu. U státních důchodů zavedlo např. Polsko tzv. Notional Defined Contribution princip (NDC), což znamená, že výpočet penze je zásluhový, odvozen z výše zaplacených příspěvků.¹⁹ Existují tak velké rozdíly mezi vyplácenými penzemi, což je sice příznivé pro nadprůměrně vydělávající, kteří nepotřebují dodatečné úspory, ale horší pro občany s nízkými příjmy, kteří skončí s minimálním důchodem. Polsko přejde plně na systém NDC za desítky let, proto zde problém nízkých důchodů zatím není aktuální. Podobná situace je ale např. ve Švédsku, kde NDC systém znamená relativně slušný důchod v 68-69 letech, ale nízký třeba v 60 letech. Oproti tomu ČR má velmi malé rozdíly mezi důchody, protože zásluhovost je silně potlačena. Není to výhodné pro občany s vyššími příjmy, je to naopak účinné jako ochrana proti chudobě.²⁰ Mezinárodní srovnání důchodových systémů je do značné míry problematické, protože podoba jednotlivých systémů není založena pouze na datech a číslech, ale je ovlivněna historickými konsekvencemi, tradicemi, chováním lidí, ekonomickým postavením a dalšími celospolečenskými faktory. Důsledkem je velká

¹⁷ Idnes.cz Dostupné na :< http://finance.idnes.cz/socialni-pojisteni-ve-svete-srovnani-dwy-/podnikani.aspx?c=A160930_093155_podnikani_kho> [cit. 4.10.2017].

¹⁸ Mesec.cz Dostupné na :< <https://www.mesec.cz/clanky/duchodova-reforma-na-slovensku-inspirace-pro-cr/>> [cit. 4. 10. 2017].

¹⁹ Pensionfundsonline.co.uk Dostupné na: < <http://www.pensionfundsonline.co.uk/content/country-profiles/poland/81> > [cit. 4. 10. 2017].

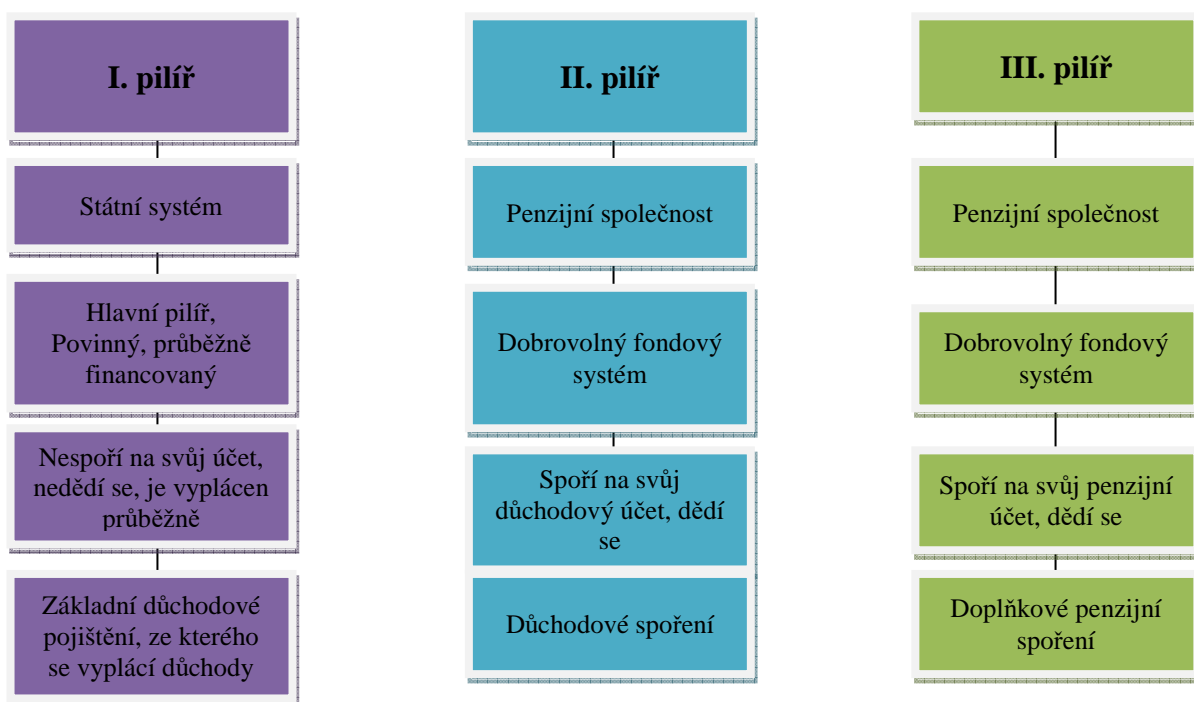
²⁰ Mpsv.cz Dostupné na: < <https://www.mpsv.cz/files/clanky/11969/Analyza.pdf>> [cit. 8. 10. 2017].

rozmanitost podob a přístupů k problematice zabezpečení člověka ve stáří. Nelze rovněž opominout, že pohled do jednotlivých zemí je určitým statickým zachycením momentálního stavu v dané zemi, který má svou dynamiku a neustálý vývoj. Na tento vývoj jsou nuceny jednotlivé státy reagovat nejrůznějšími úpravami důchodových systémů, tak aby zabezpečily budoucí udržitelnost a adekvátnost důchodů.

2.2 Důchodový systém v roce 2013

Dne 1. 1. 2013 se původní dvou-pilířový důchodový systém rozšířil o jeden pilíř a stal se tak tří-pilířový. Pro jasnější a rychlou představu o tehdejší změně v důchodovém systému je přiložen následující obrázek, ve kterém jsou stručně shrnuty všechny tři pilíře důchodového systému. V následujícím textu jsou poté rozepsány jednotlivé pilíře podrobněji.

Obrázek č. 1: Tří-pilířový důchodový systém

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

2.3 I. pilíř důchodového systému

Tento první pilíř zůstává hlavním pilířem důchodového systému, ze kterého bude vyplácena většinová část důchodů a reformou nebyl příliš zasažen. I nadále staví na průběžném financování neboli na systému PAYG (pay as you go).²¹ Zde vyvstává otázka, co si lze pod tímto pojmem představit. Průběžně financovaný systém znamená, že ekonomicky aktivní obyvatelé přispívají na společný účet státu, ze kterého jsou financovány důchody současných osob v neproduktivním věku. Z toho vyplývá, že je tento pilíř charakteristický velkou solidaritou. Současní plátcí platí důchody současným lidem v neproduktivním věku. Lidé s vysokými příjmy odvádí na důchodovém pojištění hodně a zdaleka s nejvyšší pravděpodobností tak velký důchod ze systému v budoucnu nedostanou. Kdo vydělává málo, ten málo odvádí, ale předpokládá se, že dostane relativně vyšší důchod, než tvořily jeho odvody.

Dále lze spatřit, že mezi současnými důchody, které se z tohoto prvního pilíře vyplácejí, nejsou velké rozdíly. To s sebou přináší určité klady, ale i zápory. Výhody lze spatřit v těchto bodech:²²

- „*zahrnuje ochranu všech jednotlivců,*
- *snižuje administrativní náklady,*
- *snižuje rizika ztráty prostředků nebo jejich hodnoty,*
- *současně stimuluje nižší odpovědnost jednotlivce.*“

Na druhou stranu je systém značně závislý na politickém vývoji, na ovlivnitelnosti politiky věkovým spektrem voličů a na demografickém vývoji, který jak již bylo uvedeno, není příznivý.

Smyslem tohoto prvního pilíře je zajistit pro osoby, které platily po celou dobu důchodové pojištění a daně určitou výši důchodu, především pro ty osoby, které měly

²¹ LOUŽEK, Marek. *Důchodová reforma*. Praha: Karolinum, 2014. str. 13 ISBN 978-80-246-2612-3.

²² Masarykova univerzita – Národohospodářský obzor Dostupné na:
<<https://is.muni.cz/do/1456/soubory/aktivita/obzor/6182612/7667845/04Dobesova.pdf>>
[cit. 4. 10. 2017].

během svého života nižší příjmy. Výše důchodu ovšem nebude příliš velká, bude na takové výši, aby pokryla základní životní potřeby.

2.3.1 Druhy důchodů plynoucí z I. pilíře

Z tohoto prvního pilíře nejsou vypláceny jen starobní doživotní důchody, ale také invalidní důchody, které se rozdělují na tři stupně invalidity, vdovské důchody a sirotčí důchody.²³

2.3.2 Účastníci I. pilíře důchodového systému

Účast na důchodovém pojištění při stanovených podmínkách zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, má široká skupina osob. Jejich celý výčet lze nalézt v tomto zákonu. Zde je uveden příklad osob, které se musí účastnit prvního pilíře důchodového systému:²⁴

- ❖ Zaměstnanci v pracovním poměru,
- ❖ Příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečností informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky, Hasičského záchranného sboru ČR, vojáci z povolání a státní zaměstnanci podle služebního zákona,
- ❖ Členové družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni,
- ❖ OSVČ,
- ❖ Zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti,
- ❖ Soudci,
- ❖ Členové zastupitelstev územních samosprávních celků, městských částí atd.,
- ❖ Poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu,
- ❖ Prezident republiky,
- ❖ Dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- ❖ Pěstouni,
- ❖ Osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce,

²³ Mesec.cz reformě Dostupné na:< <https://www.mesec.cz/clanky/vyznejte-se-v-uchodu-jak-funguje-prvni-pilir/>> [cit. 4. 10. 2017].

²⁴ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, [cit. 4. 10. 2017].

- ❖ Osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání, studium na vyšší a vysoké škole po dobu prvních šesti let tohoto studia,
- ❖ Osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě a jiné.

2.3.3 Nárok na důchod plynoucí z I. pilíře

Po uvedení, které osoby jsou účastníky důchodového pojištění, nastupuje otázka, kdy vzniká osobám nárok na důchod. Každý z různých typů důchodu má jiné podmínky. Existuje mnoho výjimek a závisí na konkrétních specifikách daného jedince. Nárok se odvíjí např. od věku osoby, počtu dětí, počtu odpracovaných let atd. Obecně lze shrnout, že osobě vzniká nárok na některý z výše uvedených důchodů, splněním následujících podmínek:

- Specifická podmínka důchodu (invalidita, úmrtí blízkého příbuzného, nebo výše věku).

Důchodový věk je odlišný u mužů i žen a to podle data narození. Zákon 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění definuje přesně, kdy která osoba dosáhla důchodového věku. V současné době je věk odchodu do důchodu zastropován na 65 let pro muže i ženy. Toto zastropování se však nejdříve projeví v praxi až po roce 2030 a je tedy možné, že se do té doby bude věk odchodu do důchodu znovu upravovat.²⁵

- Minimální pojistná doba.

Potřebná doba placení sociálního pojištění u starobních důchodů je v současné době 33 let, nicméně již po roce 2018 bude tato hranice zvýšena na 35 let.²⁶

2.3.4 Výše důchodu plynoucí z I. pilíře

Dle průzkumu agentury STEM/MARK z června 2017 vyšlo najevo, že každý druhý občan ČR očekává, že jeho důchod bude vyšší, než jaká je skutečná realita. Lidé si tak výši starobních důchodů příliš idealizují, což vede k tomu, že pro zabezpečení ve stáří

²⁵ Strop pro důchodový věk schválen na 65 let Dostupné na:

<<http://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/strop-pro-uchodovy-vek-schvalen-na-65-let-1333938>> [cit. 4. 10. 2017].

²⁶ Potřebná doba pojištění na důchod Dostupné na: <<https://www.duchodu.cz/doba-pojisteni/>> [cit. 4. 10. 2017].

pak příliš nedělají.²⁷ Avšak na otázku, jaká bude přesná výše důchodu z tohoto pilíře v době, kdy půjdou občané do důchodu, nelze jednoznačně odpovědět. Např. Petr Syrový ve své publikaci *Jak si spořit na důchod* uvádí, že nelze přesně určit výši důchodu v budoucnu. Při předpovídání výše důchodu je vhodné vycházet z důchodové kalkulačky volně dostupné na webových stránkách ministerstva práce a sociálních věcí. Tato kalkulačka vychází ze současné situace a může tak dané osobě pomoci zjistit, jaký by ji měl náležet důchod. Nicméně, jak sama Česká správa sociálního zabezpečení varuje, důchodová kalkulačka slouží pouze ke zjištění orientační výše důchodu, neboť nemůže zohlednit úplně všechny skutečnosti, které mají na konečnou částku vliv. Při práci s kalkulačkou si ale musí občan uvědomit, že výše důchodu se bude s velkou pravděpodobností měnit. Záleží na tom, kolik bude příjemců důchodu a kolik bude přispívajících, o čemž napovídá již zmiňovaný předpokládaný demografický vývoj.²⁸

2.3.5 Odvody do I. pilíře

Odvody, které hradí občané v České republice do státního rozpočtu a do veřejnoprávního fondu, se liší podle toho, zda jsou zaměstnanci či podnikatelé. Konkrétně odvádí občané následující obnosy:

- Každý zaměstnanec do společného účtu tohoto prvního pilíře povinně odvádí 6,5 % z vyměřovacího základu na důchodové pojištění.
- Zaměstnavatel dále odvádí z vyměřovacího základu 25 %. Z této částky se odvádí 21,5 % na důchodové pojištění, 2,3 % na nemocenské pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti.
- Osoby samostatně výdělečně činné odvádí celkem 29,2 % ze svého základu, který si stanoví sám, minimálně to je však 50 % ze zisku a současně minimálně 29,2 % ze čtvrtiny průměrné mzdy. Což pro rok 2017 znamená 2061 Kč.²⁹

²⁷ Lidé příliš spoléhají na stát, skutečná výše důchodu je pak nemile zaskočí Dostupné na: <<https://www.novinky.cz/finance/448942-lide-prilis-spolehaji-na-stat-skutecna-vyse-uchodu-je-pak-nemile-zaskoci.html>> [cit. 4. 10. 2017].

²⁸ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 82 ISBN 80-247-4479-1.

²⁹ Česká správa sociálního zabezpečení Dostupné na: <<http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne-na-uchodove-pojisteni.htm>> [cit. 4. 10. 2017].

Z těchto 29,2 % odvádí OSVČ 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti.

2.3.6 Orgány činné v I. pilíři

Celý důchodový systém zajišťují v ČR následující orgány:

- Česká správa sociálního zabezpečení, skrze Okresní správu sociálního zabezpečení – důchodové a nemocenské pojištění,
- Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti – nemocenské a důchodové pojištění,
- Kontaktní pracoviště Úřadu práce, Ministerstvo práce a sociálních věcí – státní politika zaměstnanosti.

2.4 II. pilíř důchodového systému

Druhý pilíř důchodového systému byl spuštěn 1. 1. 2013 a byl zrušen k 31. 1. 2016. Z tohoto důvodu nebude v této práci rozebrán podrobně, ale pouze bude popsána jeho základní charakteristika. Cílem druhého pilíře bylo přimět občany naspořit a zhodnotit část svých peněz na důchod a zajistit si tak v budoucím neproduktivním věku vyšší příjmy. Tento pilíř byl charakteristický fondovým investováním, které již nebylo v režii státu, potažmo Ministerstva práce a sociálních věcí, ale soukromých penzijních společností.³⁰ Druhý pilíř byl založen na dobrovolnosti osob, které do něj vstupují, ale následná účast v něm byla již povinná a nešlo z něj vystoupit. I to byl jeden z důvodů, proč o vstup do 2. pilíře nebyl velký zájem a za celou dobu existence do něj vstoupilo pouze 84 500 lidí.³¹ Dalším faktorem pro malý počet účastníků byla častá vyjádření politiků tehdejších opozičních politických stran v době schvalování této důchodové reformy, kteří vyzývali občany, ať do 2. pilíře nevstupují, protože jakmile se tyto opoziční strany dostanou do vlády, tak 2. pilíř zruší. Tak se také později

³⁰ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 42, ISBN 978-80-260-3892-4.

³¹ Idnes.cz Dostupné na:< https://ekonomika.idnes.cz/druhy-pilir-penzijniho-sporeni-se-zacne-likvidovat-co-bude-s-penezi-11e-/ekonomika.aspx?c=A151125_171525_ekonomika_jvl> [cit. 4. 10. 2017].

po parlamentních volbách v roce 2013 skutečně stalo a v roce 2015 vláda schválila zrušení tohoto pilíře k lednu 2016.³²

Druhý pilíř měl oproti prvnímu pilíři velkou výhodu, která spočívala v tom, že naspořené peníze v systému 2. pilíře nepropadaly v případě úmrtí účastníka státu. Byl to majetek občanů a v případě úmrtí se staly součástí dědického řízení.³³

2.4.1 Účastníci II. pilíře

Druhého pilíře se mohly účastnit aktivní osoby na trhu práce, které jsou účastníky prvního pilíře. Tedy osoby starší 18 let, které nemají již přiznán starobní důchod. Pro účastníky však existovala horní věková hranice pro vstup do tohoto pilíře, která byla stanovena na věk 35 let. V roce 2013, prvním roce fungování, byla udělena těmto osobám výjimka a osoby starší 35 let se mohly do konce prvního pololetí přihlásit k účasti do tohoto pilíře.³⁴

2.4.2 Odvody do II. pilíře

V případě, že se osoba účastnila pouze 1. pilíře, odcházelo do společného státního účtu 28 % z její hrubé mzdy. Pokud by se ovšem osoba účastnila i 2. pilíře, 3 % z těchto 28 % by putovalo do fondů druhého pilíře. To znamená, že účastníkovi by se snížil řádný starobní důchod z 1. pilíře, protože z něj odčerpává 3 % právě do 2. pilíře. Dále musel účastník odvést navíc 2 % z hrubé mzdy do fondů ve 2. pilíři.³⁵ Pro jasnější představu je zde uvedena následující tabulka, která vypovídá o odvodech a čerpání prostředků z prvního a druhého pilíře.

Tabulka č. 2: Shrnutí odvodů a čerpání důchodů

	Účastníci I. pilíře	Účastníci I. a II. pilíře
Platby		25 % z hrubé mzdy do I. pilíře
	28 % z hrubé mzdy do I. pilíře	3 % z hrubé mzdy do II. pilíře
		2 % z hrubé mzdy do II. pilíře

³² iRozhlas.cz Dostupné na: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vlada-schvalila-zruseni-druheho-pilire-duchodoveho-sporeni_201505181413_akottova2> [cit. 4. 10. 2017].

³³ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 80, ISBN 978-80-260-3892-4.

³⁴ iRozhlas.cz Dostupné na: <https://www.irozhlas.cz/ekonomika/lide-starsi-35-let-mohou-do-druheho-pilire-vstupovat-nejpozdeji-1-cervence_201306281549_jpiroch> [cit. 4. 10. 2017].

³⁵ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 91 ISBN 80-247-4479-1.

Zdroj: SYROVÝ, P. *Jak si spořit na důchod*, str. 91

2.4.3 Výhody a nevýhody II. pilíře

Z výše uvedeného textu je možné shrnout výhody i nevýhody tohoto pilíře. Mezi výhody lze zařadit např. fakt, že každý účastník měl svůj účet a každému byly evidovány příjmy samostatně. Pravděpodobnost zhodnocení byla vysoká, protože vložené prostředky jsou zhodnocovány na kapitálovém trhu, kde si mohl účastník zvolit svou investiční strategii.

Nevýhody lze spatřit v tom, že klient neměl možnost s prostředky disponovat před dosažením důchodového věku a zároveň nešlo z pilíře vystoupit. Klient si také nemohl zvolit částku, kterou měsíčně odvede, protože byla zákonem stanovená ve výši procentuálního odvodu z hrubé mzdy.

2.5 III. pilíř důchodového systému

Třetí pilíř důchodového systému tvoří doplňkové penzijní spoření. Je to doplňkové spoření, které bylo zavedeno již v roce 1994, v té době pod názvem penzijní připojištění, ovšem jak již bylo uvedeno, od 1. ledna 2013 přešlo z 2. do 3. pilíře. Samotné doplňkové penzijní spoření je zákonem definováno jako „*shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění a státu poskytnutých prostředků ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění.*“³⁶ Do původního spoření platného od roku 1994 se bylo možné přihlásit do konce listopadu 2012. Těmto osobám zůstaly i nadále platné původní smlouvy s tehdejšími podmínkami, jen přešly do tzv. transformovaného fondu, který je také součástí 3. pilíře.³⁷ Nové smlouvy o doplňkovém penzijním spoření začaly sjednávat penzijní společnosti od 1. 1. 2013. Pokud se klienti současného

³⁶ Zákon č. 427/2011, Sb. Zákon o doplňkovém penzijním spoření [cit. 4. 10. 2017]

³⁷ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 10, ISBN 978-80-260-3892-4.

transformovaného fondu rozhodnou přejít do nových fondů, je to možné, ale opačně takto klienti učinit nemohou.³⁸

Mezi penzijním připojištěním a doplňkovým penzijním spořením existuje relativně mnoho odchylek a ty nejdůležitější budou náplní dalšího textu.

V transformovaném fondu nesměly a v budoucnu stále nebudou moci penzijní společnosti investovat příliš rizikově. To znamená, že se nesmí ocitnout ve ztrátě a mají ze zákona definováno, do čeho a jak mohou investovat peníze svých klientů. *„Pokud penzijní fond utrpí ke konci roku ztrátu, musí ji zaplatit účastníkům fondu z vlastních zdrojů. To zaručí klientům minimálně návratnost peněz, které do spoření vložili. Nezaručí to však ochranu proti inflaci. Na rozdíl od toho penzijní společnosti v novém připojištění budou moci investovat dynamičtěji. Nemusí garantovat zhodnocení, takže nezaručí, že klient o peníze nepřijde.“*³⁹ Klient u penzijního připojištění má tak garantován vklad, na druhou stranu je ale nutné uvést, že výše výnosů byla velmi nízká a často se pohybovala na hranici inflace, nebo dokonce i pod ní. Účastník často byť nominálně neprodělal, tak po započtení inflace reálně skončil ve ztrátě. Nízké výnosy jsou dosahovány právě z toho důvodu, že penzijní společnosti musí u penzijního připojištění investovat velmi konzervativně do velmi bezpečných aktiv s minimálním rizikem kolísání hodnoty a to právě z důvodu, že kdyby došlo nějaký rok ke ztrátě, penzijní společnosti by musely tuto ztrátu dorovnat ze svých zdrojů alespoň na nulové zhodnocení za daný rok. Naopak u nového doplňkového penzijního spoření si mohou klienti vybrat typ investování z několika investičních strategií a dosahovat tak z dlouhodobého hlediska vyšších výnosů.

V roce 2013 došlo také ke změně ve výši státního příspěvku. Do konce roku 2012 mohli maximální státní příspěvek získat ti klienti, kteří měsíčně odváděli do penzijního připojištění alespoň 500 Kč měsíčně, a výše státního příspěvku byla poté 150 Kč měsíčně. Ministerstvo práce a sociálních věcí však udělalo změnu, aby více motivovalo účastníky k většímu měsíčnímu spoření, a tak nastavilo maximální měsíční státní příspěvek na 230 Kč měsíčně. Aby účastník dosáhl na tento příspěvek, musí si sám

³⁸ iDnes.cz Dostupné na :<https://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisteni-vyhody-tretiho-pilire-srovnac-p2e-/penze.aspx?c=A121010_141905_penze_zuk> [cit. 4. 10. 2017]

³⁹ iDnes.cz Dostupné na :< https://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisteni-vyhody-tretiho-pilire-srovnac-p2e-/penze.aspx?c=A121010_141905_penze_zuk> [cit. 4. 10. 2017]

spořit alespoň 1 000 Kč měsíčně.⁴⁰ Dále se zvedla minimální výše měsíčního spoření pro přiznání části státního příspěvku ze 100 Kč na 300 Kč spoření měsíčně. Pro lepší představivost je přiložena následující tabulka, která vypovídá o výši státního příspěvku při různých měsíčních úločkách.

Tabulka č. 3: Výše státního příspěvku před a po změně

Měsíční spoření v Kč	Státní příspěvek do 31. 12. 2012	Státní příspěvek od 1. 1. 2013
100	50 Kč	0 Kč
200	90 Kč	0 Kč
300	120 Kč	90 Kč
400	140 Kč	110 Kč
500	150 Kč	130 Kč
600	150 Kč	150 Kč
700	150 Kč	170 Kč
800	150 Kč	190 Kč
900	150 Kč	210 Kč
1000	150 Kč	230 Kč

Zdroj: Mesec.cz [online]. [cit. 4. 10. 2017] Dostupné na:

<<https://www.mesec.cz/clanky/vyplati-se-penzijni-pripojisti-ni-nebo-doplnekove-penzijni-spozeni/>>

Oba typy smluv jak nové, tak staré je možné ukončit dříve. „Podle smlouvy má klient nárok na jednorázové vyrovnání, kdy vyplatí všechny naspořené peníze i s úroky a příspěvky od státu po dovršení 60 let za podmínky, že klient spořil alespoň pět let. Pokud smlouvu vypoví klient dříve, dostanete takzvané odbytné. To znamená, že penzijní společnost vyplatí naspořené a zhodnocené peníze, ovšem kromě příspěvků od státu.“⁴¹

Pokud výše uvedené informace shrneme, je patrné, že staré penzijní připojištění bylo výhodnější pro konzervativní a starší jedince, kteří nemají velký sklon k riziku a zbývá jim méně než 15 let do důchodu. Nové doplňkové penzijní spoření je výhodné pro mladší generaci, která má před sebou dlouhý investiční horizont a tím pádem může investovat rizikověji s dlouhodobým průměrným vyšším výnosem než je tomu tak

⁴⁰ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 89, ISBN 978-80-260-3892-4.

⁴¹ iDnes.cz Dostupné na: <https://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisti-ni-vyhody-tretiho-pilire-srovnac-p2e-/penze.aspx?c=A121010_141905_penze_zuk> [cit. 4. 10. 2017]

u penzijního připojištění. Je však nutno podotknout, že i u doplňkového penzijního spoření si může klient vybrat velmi konzervativní strategii investování, kde je většina peněz investována do státních dluhopisů s minimálním rizikem, avšak také s nízkým zhodnocením. Pro zajímavost je dobré uvést, že některé penzijní společnosti jako například Conseq penzijní společnost a.s. i u doplňkového penzijního spoření u některých konzervativních investičních strategií garantují, že klient každý rok neutrpí ztrátu a bude mít zhodnocení minimálně 0 % a více.⁴²

U doplňkového penzijního spoření může klient získat takzvaný předdůchod. Tento pojem bývá často nesprávně zaměňován s pojmem předčasný důchod. O předdůchodu lze uvažovat, pokud klientovi zbývá 5 let do řádného starobního důchodu a pokud doplňkové penzijní spoření trvá minimálně 60 měsíců a stihl si za tuto dobu klient naspořit tolik, aby měsíční splátka předdůchodu dosáhla alespoň 30 % průměrné mzdy.⁴³ Nutno podotknout, že zde může klient vložit i dodatečně prostředky, aby splnil tuto podmínku pro výplatu. Předdůchod je možné čerpat minimálně po dobu dvou let a maximálně po dobu pěti let před odchodem do důchodu.⁴⁴ Předdůchod má především pomoci klientům, kteří před odchodem do důchodu nemohou najít uplatnění na trhu práce a mohou tak překlenout dobu do získání státního starobního důchodu vypláceného z 1. pilíře důchodového systému. Během čerpání předdůchodu není klient nucen platit důchodové pojištění, pokud již nemá žádné další příjmy a je považován za státního pojištěnce pro placení veřejného zdravotního pojištění.⁴⁵ Hlavní rozdíl oproti předčasnému důchodu spočívá v tom, že v případě předdůchodu nedochází následně k trvalému snížení řádného starobního důchodu.

2.5.1 Penzijní společnosti ve III. pilíři

Ve třetím pilíři spravují doplňkové penzijní spoření penzijní společnosti, které mají tyto peníze uloženy v účastnických fondech. Penzijní společnosti musí mít udělené

⁴² Conseq penzijní společnost Dostupné na: < <https://www.conseq.cz/page.asp?page=522> > [cit. 4. 10. 2017]

⁴³ Penzijní společnost České pojišťovny Dostupné na: < <https://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/predduchody> > [cit. 4. 10. 2017]

⁴⁴ Mesec.cz Dostupné na: < <https://www.mesec.cz/clanky/predduchod-co-to-je-a-jak-se-na-nej-pripravit/> > [cit. 4. 10. 2017]

⁴⁵ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 95, ISBN 978-80-260-3892-4.

oprávnění podnikat jako tento typ společnosti. To znamená, že se ze zákona musí jednat o akciovou společnost se sídlem na území České republiky. Předmětem podnikání je shromažďování příspěvků účastníků, příspěvků zaměstnavatelů a státních příspěvků za účelem jejich rozdělování do účastnických fondů, obhospodařování majetku v účastnických fondech a vyplácení dávek z doplňkového penzijního spoření. Proto, aby penzijní společnosti mohly vzniknout, musely mít základní kapitál alespoň ve výši 50 milionů Kč a tento kapitál musí nadále průběžně udržovat ve výši přiměřené prostředkům účastníků.⁴⁶

V současné době na trhu působí tyto penzijní společnosti, které mohou nabízet doplňkové penzijní spoření:

- Allianz penzijní společnost, a.s.
- AXA penzijní společnost, a.s.
- Conseq penzijní společnost, a.s.
- Česká spořitelna – penzijní společnost, a.s.
- ČSOB Penzijní společnost, a.s.
- KB Penzijní společnost, a.s.
- NN Penzijní společnost, a.s.
- Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.⁴⁷

2.5.2 Účastníci III. pilíře

Do roku 2015 se 3. pilíře důchodového systému mohli účastnit muži a ženy ve věku starší 18 let s trvalým pobytem na území České republiky nebo osoby starší 18 let s trvalým pobytem na území jiného státu Evropské unie, která se účastní důchodového nebo veřejného zdravotního pojištění na území České republiky. V roce 2016 však došlo ke změně a nyní si může v rámci 3. pilíře spořit na důchod už i novorozeně.⁴⁸

⁴⁶ RYTÍŘOVÁ, Lucie. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc: ANAG, 2013. Práce, mzdy, pojištění. str. 86 ISBN 80-726-3821-1.

⁴⁷ Penize.cz Dostupné na: < <https://www.penize.cz/penzijni-spolecnosti> > [cit. 4. 10. 2017]

⁴⁸ Finance.idnes.cz Dostupné na: < https://finance.idnes.cz/penzijni-sporeni-a-novinky-platne-od-ledna-2016-fn5-/penze.aspx?c=A151217_123435_penze_sov > [cit. 4. 10. 2017]

Pokud by z nějakého důvodu uznalo později za vhodné, může si potom taková osoba po dosažení věku 18 let vybrat až třetinu naspořených peněz, aniž by přišla o výnosy ze státních příspěvků. Maximální věková hranice pro vstup do 3. pilíře není stanovena a dokonce si může spořit i současný důchodce.⁴⁹ Ačkoliv se to na první pohled může zdát zvláštní, založit si spoření ve 3. pilíři je velmi výhodné právě pro důchodce a osoby, kteří dosáhli věku 55 let. Jakmile totiž klient splní první podmínku, aby si mohl vybrat své vložené prostředky včetně výnosu ze státních podpor, kterou je doba spoření minimálně 5 let, zároveň splní i druhou podmínku, kterou je dosažení věku 60 let. Pokud by si tedy taková osoba spořila 1 000 Kč měsíčně, naspoří za 5 let 60 000 Kč + standardní výnos podle výběru investiční strategie a aktuální situace na finančních trzích. Důvod, proč je toto spoření pro důchodce výhodné, není ve výnosu závislém na vývoji ekonomiky, ale ve výši státních příspěvků. Po 5 letech spoření obdrží klient státní příspěvek ve výši 13 800 Kč. I kdyby klient investoval velmi konzervativně takřka s minimálním výnosem, jen státní příspěvky tvoří zhodnocení ve výši 23 % celého vkladu klienta po pěti letech spoření. Jakmile klient dovrší 5 let spoření, může si své peníze včetně státních příspěvků vybrat. Stát sice může kdykoliv výši státního příspěvku a další parametry doplňkového penzijního spoření upravit, avšak v investičním horizontu 5 let je to spíše nepravděpodobné, že by došlo k razantním změnám a investice by se tak stala nevýhodnou.

2.5.3 Příspěvky účastníka do III. pilíře

Příspěvky do 3. pilíře tvoří pravidelné měsíční platby účastníka. Minimální výše je stanovena na 100 Kč měsíčně a výše maximálního příspěvku není zákonem stanovena. V průběhu trvání smlouvy je možné vkládat i mimořádné jednorázové vklady.⁵⁰

2.5.4 Vznik a zánik smlouvy ve III. pilíři

Doplňkové penzijní spoření vzniká na základě smlouvy o doplňkovém penzijním spoření mezi účastníkem a penzijní společností dnem stanoveným ve smlouvě. Datum vzniku doplňkového penzijního spoření nesmí předcházet datu uzavření smlouvy

⁴⁹ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 84, ISBN 978-80-260-3892-4.

⁵⁰ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 84, ISBN 978-80-260-3892-4.

o doplňkovém penzijním spoření. Účastník může smlouvu kdykoliv vypovědět. Smlouva nesmí stanovit výpovědní dobu delší než 1 kalendářní měsíc.⁵¹ Výpovědní doba začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce bezprostředně následujícím po dni doručení výpovědi.

2.5.5 Druhy fondů ve III. pilíři

Konzervativní fond

Konzervativní účastnický fond musí penzijní společnosti zřídit povinně ze zákona. Tento fond investuje do dluhopisů s přísně stanoveným rizikem. Jedná se například o dluhopisy vydané centrálními bankami a zeměmi OECD či Evropské centrální banky. 100 % hodnoty majetku musí být vždy zajištěno proti kurzovému riziku.⁵² Strategii lze doporučit naprostým odpůrcům rizika nebo lidem, kterým zbývá do důchodu jen pár let, a mají krátký investiční horizont.

Vyvážený fond

Výnosy vyvážených strategií již více kolísají. Zisk by měl být vyšší než u konzervativní strategie, některé roky mohou být však ztrátové. Pokud zvolí klient vyváženou strategii, prostředky penzijních společností budou investovány stále nejvíce do státních a korporátních dluhopisů, ale také již ze 40 % do akcií a z určitého procenta do hotovosti a nemovitostí. Strategie je vhodná pro ty, kteří preferují vyvážený poměr mezi vyšší očekávaného výnosu a mírou investičního rizika.⁵³

Dynamický fond

Dynamická strategie nabízí příležitost k nejvyšším výnosům v dlouhodobém horizontu spoření. Prostředky jsou v převážné míře investovány do akcií, zbytek do korporátních a státních dluhopisů.⁵⁴ Klient by však měl být ochoten akceptovat výrazné výkyvy hodnoty jeho naspořených prostředků dle aktuální situace na finančních trzích.

⁵¹ Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, [cit. 4. 10. 2017].

⁵² RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 96, ISBN 978-80-260-3892-4.

⁵³ [Duchodovareforma.cz](https://www.duchodovareforma.cz/penzijni-pripojisti/iii-pilir-ceskeho-duchodoveho-systemu-bude-doplnekove-penzijni-sporeni/) Dostupné na: <<https://www.duchodovareforma.cz/penzijni-pripojisti/iii-pilir-ceskeho-duchodoveho-systemu-bude-doplnekove-penzijni-sporeni/>> [cit. 4. 10. 2017].

⁵⁴ Penzijní společnost České pojišťovny Dostupné na: < <https://www.pfcp.cz/mam-sporeni/doplnekove-penzijni-sporeni/prehled-fondu-a-sporicich-programu/dynamicky-ucastnický-fond> [cit. 4. 10. 2017].

2.5.6 Výhody a nevýhody III. pilíře

I tento pilíř důchodového systému má řadu výhod a nevýhod. Prioritní výhodou lze shledat v podobě státní podpory. Pokud klient odvádí penzijní společnosti alespoň 1 000 Kč měsíčně, může získat od státu státní příspěvek až 230 Kč měsíčně. Poté si může každý rok snížit daň z příjmu až o 3 600 Kč a to tak, že si ve svém daňovém přiznání odečte od daňového základu poměrnou část podle odvedené částky, tedy maximálně 24 000 Kč při měsíčním spoření 3 000 Kč.⁵⁵ Další výhodou přináší tento pilíř pro zaměstnavatele, kteří mohou svým zaměstnancům přispívat částkou ke mzdě a nemusí z takto vyplacených prostředků hradit sociální a zdravotní pojištění a to až do výše 50 000 Kč ročně. *„Tohoto využívá přibližně jedna čtvrtina zaměstnavatelů a části populace se díky těmto příspěvkům zvyšuje reálné zhodnocení jejich vlastního účastnického příspěvku.“*⁵⁶ Další důležitý faktor tohoto spoření jsou nízké poplatky za správu, které upravuje zákon a volba investiční strategie.

Nevýhoda je především v likviditě vložených prostředků. Peníze nelze vybrat dříve než po dosažení věku 60 let. V případě předčasného ukončení před dožitím 60 let, dostane klient jen částečné odbytné a přijde o státní příspěvek. Dále zde hrozí politická rizika spočívající v různých změnách v parametrech tohoto spoření, která mohou odčerpat hlavní výhody tohoto systému. Jedná se například o výši státní podpory, zvýšení poplatků nebo změna hranice věku pro možný výběr peněz včetně státních příspěvků.

2.6 Budoucnost současného důchodového systému

Pravděpodobnost, že se důchodový systém bude nadále měnit, je vzhledem k již popsanému demografickému a ekonomickému vývoji ČR relativně vysoká. Některé politické strany, které se dostaly do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ve volbách v říjnu 2017, měly důchodovou reformu jako jeden z bodů svého programu.⁵⁷ Zda však vláda získá většinovou podporu pro vytvoření nové komplexní důchodové reformy již v tomto volebním období, není zatím jasné.

⁵⁵ Finance.idnes.cz Dostupné na: < https://finance.idnes.cz/penzijni-sporeni-a-novinky-platne-od-ledna-2016-fn5-/penze.aspx?c=A151217_123435_penze_sov > [cit. 4. 10. 2017].

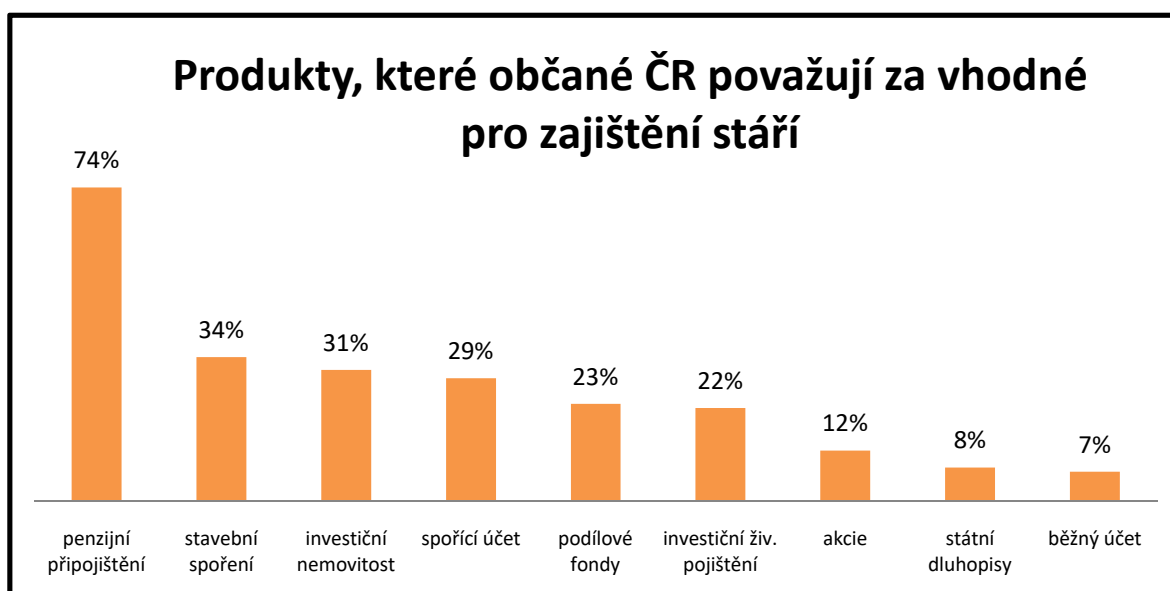
⁵⁶ Penize.cz Dostupné na: < <https://www.penize.cz/zajisteni-na-uchod/247051-klady-a-zapory-tretiho-pilire-noveho-penzijniho-systemu> > [cit. 4. 10. 2017].

⁵⁷ Zpravy.e15.cz Dostupné na: < <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/penze-zmeny-necekaji-at-uz-volby-dopadnou-jakkoliv-strany-se-boji-reformy-1337436> > [cit. 4. 10. 2017].

3 Alternativní způsoby investic k zajištění důchodu na stáří

Již zmíněný a popsáný 3. pilíř důchodového systému nepředstavuje jedinou možnost, jak si spořit peníze na stáří. To, že spoření ve 3. pilíři důchodového systému považují občané ČR za nejvhodnější způsob spoření občanů na stáří, avšak ne jako jediný způsob pro spoření na stáří, dokazuje průzkum společnosti MinBridge Consulting z roku 2017 pro finančně poradenskou společnost Partners. Na trhu existuje celá řada aktiv a finančních produktů, do kterých je možné investovat pro zajištění dostatečného důchodu. V této kapitole budou popsány druhy těchto aktiv a možnosti jak tyto aktiva nakupovat.

Graf č. 1: Produkty, které občané ČR považují za vhodné pro zajištění stáří

Zdroj: MinBridge Consulting [online]. [cit. 3. 2. 2018] Dostupné na:

<<https://www.novinky.cz/finance/448942-lide-prilis-spolehaji-na-stat-skutecna-vyse-duchodu-je-pak-nemile-zaskoci.html>>

3.1 Cenné papíry

Nejčastějším způsobem spoření je spoření ve finančních produktech, které nakupují cenné papíry na finančním trhu. Občan může i sám dle svého uvážení nakupovat cenné papíry jako jsou například akcie a dluhopisy prostřednictvím obchodníků s cennými

papíry, kterými jsou například společnosti jako Patria Finance⁵⁸ či Cyrrus.⁵⁹ Tento typ investování však vyžaduje velmi vysokou odbornost a zkušenosti v oblasti finančního trhu, proto je pro běžnou populaci tento způsob investování zcela nevhodný. Hrozila by zde totiž významná ztráta naspořených prostředků, a proto tento typ investování do cenných papírů nebude dále analyzován.

3.1.1 Doplnkové penzijní spoření

Tento produkt, který je součástí 3. pilíře důchodového systému, byl již popsán v předchozí kapitole. Největšími výhodami tohoto produktu jsou státní příspěvky, které zvyšují výnos, nízká nákladovost regulovaná státem a možnost výběru peněz včetně státních příspěvků po dosažení věku 60 let. Mezi nevýhody můžeme řadit nejistotu v budoucí úpravě, kterými může být například snížení státních příspěvků, prodloužení doby dosažení věku na výběr naspořených prostředků nebo také výše zdanění naspořených prostředků. Na základě zvolené investiční strategie si klient volí strukturu složení svého portfolia, do kterých cenných papírů bude penzijní společnost investovat. U dynamických strategií se jedná zpravidla převážně o investice do akcií, cenných papírů standardních akciových fondů a do jiných od akcií odvozených nástrojů. Tyto investice mohou tvořit maximálně 80 % hodnoty majetku fondu.⁶⁰ Zbylé prostředky jsou investovány konzervativněji. U konzervativních strategií mohou být peníze investovány pouze do vybraných dluhopisů a nástrojů peněžního trhu vydaných centrálními bankami a zeměmi OECD, Evropským fondem finanční stability, Evropské centrální banky, Evropské investiční banky, Světové banky, Mezinárodního měnového fondu nebo obdobných institucí se zárukou států OECD. Ostatní majetek je zhodnocován formou vkladů u bank se splatností 2 roky.⁶¹

⁵⁸ Patria Finance, a.s. Dostupné na: <<https://www.patria-direct.cz/otevrit-ucet/jak-zacit> [cit. 11. 2. 2018]

⁵⁹ Cyrrus, a.s. Dostupné na: <<https://www.cyrrus.cz/investujte-s-cyrrus>> [cit. 11. 2. 2018]

⁶⁰ RUBEŠ, Lukáš. *Doplnkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 98, ISBN 978-80-260-3892-4.

⁶¹ RUBEŠ, Lukáš. *Doplnkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 96, ISBN 978-80-260-3892-4.

3.1.2 Podílové fondy

Ačkoliv v České republice zatím netvoří podílové fondy tak významnou roli při tvorbě penzí jako v západní Evropě⁶², Asociace pro kapitálový trh (AKAT) zveřejnila v červenci 2017 statistiky, ze kterých vyplynulo, že ke konci června 2017 bylo v domácích a zahraničních fondech nabízených v České republice zainvestováno již přes 455 miliard korun. Současné investice do fondů se tak drží na historicky nejvyšší úrovni a jejich obliba se každým rokem zvyšuje. V současnosti již tak každý sedmý občan ČR investuje skrze podílové fondy.⁶³

Největší výhodou podílových fondů je, že umožňuje drobným investorům investovat do cenných papírů již od částky 500 Kč měsíčně a to i bez znalostí finančního trhu. Podílové fondy mají profesionální tým investičních správců, kteří rozhodují o tom, do kterých aktiv bude podílový fond investovat. Investoři nakupují tzv. podílové listy těchto fondů, a poté je případně prodávají. Podílové listy většinou nemají fyzickou podobu a bývají evidovány na účtu cenných papírů např. v bance.⁶⁴ Cena podílového listu kolísá podle toho, jak se podílovému fondu daří zhodnocovat aktiva, která nakoupil. Výhodou oproti stavebnímu spoření, doplňkovému penzijnímu spoření či investičnímu životnímu pojištění je likvidita. Investor může své podílové listy kdykoliv odprodat a své peníze obdrží v řádu několika dní a u většiny podílových fondů bez jakékoliv sankce.

Pro příklad je uveden jeden z typů podílových fondů, do kterých lze investovat. Jedná se o tzv. střešní fondy, které nabízí většina investičních společností na českém trhu.⁶⁵ Jedná se o fondy fondů, kde si investor stejně jako u doplňkového penzijního spoření i zde volí investiční strategii mezi konzervativní, vyváženou a dynamickou. U střešních fondů investor drží jen jeden fond. Tento fond pak investuje do několika dalších fondů. Jejich hlavní výhodou je nízké riziko vyplývající z rozložení investice. Investor zároveň může investovat i menší částku do fondů, které si jinak vyžadují vysokou vstupní

⁶² Investujeme.cz Dostupné na: < <https://www.investujeme.cz/clanky/objem-penez-v-podilovych-fondech-roste-cesko-se-vyrovna-zapadni-evrope/> > [cit. 4. 10. 2017]

⁶³ Idnes.cz Dostupné na: < https://finance.idnes.cz/investice-jak-zhodnotit-penize-fondy-dwt-viteze.aspx?c=A170919_174700_viteze_kho > [cit. 4. 10. 2017]

⁶⁴ Penize.cz Dostupné na: < <https://www.penize.cz/17698-jak-funguji-podilove-fondy> > [cit. 4. 10. 2017]

⁶⁵ Conseq.cz Dostupné na: < <https://www.conseq.cz/page.asp?page=176> > [cit. 4. 10. 2017]

investici.⁶⁶ Na základě vyplnění investičního dotazníku, kde dojde ke zjištění, jaké má investor zkušenosti s finančním trhem, jaké je ochoten podstoupit riziko apod. je vybrána investiční strategie. Dle této strategie je poté pro investora vybrán vhodný podílový fond. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, u konzervativních strategií se jedná především o státní a korporátní dluhopisy, u dynamičtější strategie se jedná především o akcie.

Investor si samozřejmě může vybrat čistě akciové, dluhopisové, peněžní nebo i realitní podílové fondy. Realitní fondy jsou specifické tím, že nejsou tak závislé na vývoji akciových trhů. Investice do nich je považována za konzervativní s malou mírou rizika a dlouhodobý čistý výnos se pohybuje mezi 2–4 % p.a.⁶⁷ Realitní fondy fungují na principu, kdy se za vybrané peníze od investorů nakupují nemovitosti, které následně realitní fond pronajímá. Jako příklad můžeme uvést českou investiční společnost Investika, která provozuje realitní fond, v jehož portfoliu se nachází 13 nemovitostí v České republice, z nichž většinu tvoří kancelářské prostory a obchodní plochy. Hlavními nájemci jsou velké společnosti, jako je např. Adidas, Reebok, Nivea, ČSOB apod. Délka nájemních smluv bývá zpravidla na 5 a více let a všechny nájemní smlouvy obsahují inflační doložku.⁶⁸

Při investování skrze podílové fondy má investor jistotu diverzifikace. To v praxi znamená, že je zde mnohem menší míra rizika než u přímých investic, kde si investor sám vybírá akcie, do kterých bude investovat. Podílové fondy nakupují zpravidla akcie a dluhopisy desítky či stovky společností, v případě krachu jedné společnosti, tedy investorův výnos nijak zásadně neovlivní. V situaci kdyby investor nakupoval sám a např. všechny úspory by investoval do akcií jedné společnosti, v momentě úpadku této společnosti by přišel o všechny své vložené prostředky.

Jako příklad takového úpadku je uvedena společnost NWR (New World Resources). NWR byla majitelem české společnosti OKD (Ostravsko-karvinské doly), která je od

⁶⁶ Magnetafinance.cz Dostupné na: < <http://www.magnetafinance.cz/slovník-pojmu/stresni-fond> > [cit. 4. 10. 2017]

⁶⁷ Penize.cz Dostupné na: < <https://www.penize.cz/podilove-fondy/318380-investice-do-nemovitosti-misto-bytu-nemovitostni-fond> > [cit. 13. 1. 2018]

⁶⁸ Investika.cz Dostupné na: < <https://www.investika.cz/investika-realitni-fond/portfolio-nemovitosti/> > [cit. 11. 1. 2018]

května 2016 v úpadku.⁶⁹ Při vstupu společnosti na burzu v roce 2008 se prodávaly akcie této těžařské společnosti za 425 Kč za kus.⁷⁰ Akcie začaly pozvolně stoupat a o dva měsíce později dosáhly dokonce hranice 600 Kč za kus. Avšak vlivem celosvětové ekonomické krize, poklesem ceny černého uhlí, špatného managementu a dalších faktorů již na konci roku 2008 byla cena akcie 73 Kč za kus. V současnosti se akcie této společnosti již neobchodují a nemají žádnou hodnotu. Investoři tak přišli o celý vklad.⁷¹

Z hlediska daňového mají podílové fondy značnou výhodu. Již po 3 letech spoření je fyzická osoba osvobozena od daně z příjmu z výnosu cenných papírů, jsou-li drženy alespoň 3 roky.⁷² Aby se daněním nemuseli zabývat drobní investoři, je v zákoně zaveden limit na příjmy ve výši 100 000 Kč ročně.⁷³ Pozitivně lze také vnímat vysokou míru regulace ze strany státu. Možnost opakování událostí z 90. let, kdy docházelo k bankrotu a vytunelování např. mediálně známých Harvardských fondů či některých kampeliček, je tak velmi nepravděpodobná.⁷⁴ Majetek v podílových fondech je totiž oddělený od majetku investiční společnosti a v žádném případě se nemůže stát majetkem investiční společnosti. Nakládat s majetkem fondu může investiční společnost pouze v rámci zákona upravujícího kolektivní investování.⁷⁵

Kontrolní činnost nad dodržováním povinností při nakládání s majetkem fondu vykonává také depozitář fondu, kterým je komerční banka se sídlem v České republice a která má pro tuto činnost licenci od České národní banky. Depozitář má odpovědnost za kontrolu všech obchodů každého z fondů, dodržování tržních cen a vypořádání obchodů, což znamená, že při prodeji majetku za cenné papíry přijdou na účet fondu

⁶⁹ Idnes.cz Dostupné na:< https://ekonomika.idnes.cz/akcionari-rozpustili-nwr-0yv-/eko-zahranicni.aspx?c=A161103_172554_eko-zahranicni_rny> [cit. 11. 1. 2018]

⁷⁰ Ekonomicky-denik.cz Dostupné na:<<http://ekonomicky-denik.cz/nwr-pribeh-akcionarske-katastrofy-aneb-akcie-za-pouhy-desetnik/>> [cit. 11. 1. 2018]

⁷¹ Akcie-cz.kurzy.cz Dostupné na:< <https://akcie-cz.kurzy.cz/akcie/nwr-4475/>> [cit. 16. 1. 2018]

⁷² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů [cit. 15. 1. 2018].

⁷³ Idnes.cz Dostupné na:< https://finance.idnes.cz/schvaleno-dan-se-bude-platit-z-cennych-papiru-prodanych-do-tri-let-p93-/p_dane.aspx?c=A120112_120539_p_dane_zuk/> [cit. 16. 1. 2018]

⁷⁴ Novinky.cz Dostupné na:< <https://www.novinky.cz/krimi/329290-tresty-za-vytunelovani-harvardskych-fondu-pro-kozeneho-a-vostreho-plati.html/>> [cit. 16. 1. 2018]

⁷⁵ Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, [cit. 4. 12. 2017].

peníze a při nákupu naopak.⁷⁶ Hlavní dohled nad investičními společnostmi provádí ČNB (Česká národní banka) dle zákona č. 256/2004 Sb.⁷⁷

Jednou z novinek je také přijetí evropské směrnice MIFID II s platností od 3. 1. 2018, která přinesla opatření, jako jsou například nový a přísnější investiční dotazník, povinnost uvádět v nabídce všechny poplatky a to jak vstupní, tak průběžné. Nově musí při sjednání produktu investor obdržet informace o cílovém trhu, do kterého bude podílový fond investovat, který obsahuje odborný popis trhu, historické zhodnocení, míru rizika investice apod.⁷⁸

Podílové fondy mají také své nevýhody. Na rozdíl od doplňkového penzijního spoření u podílových fondů není regulovaná nákladovost. Zpravidla si podílové fondy účtují tzv. vstupní poplatek, jehož výše je přiměřená dle typu fondu a potenciálního výnosu, kterého může dosáhnout. Vstupní poplatky se většinou pohybují v rozmezí 0,5 % (fondy peněžního trhu) až 4 % (akciové fondy) a výše poplatku se počítá z cílové částky, kterou plánuje investor po celou dobu investice do fondu vložit (podobný princip funguje např. u stavebního spoření).⁷⁹ Dále si také podílové fondy účtují průběžný poplatek za správu fondu. Tento poplatek se neplatí přímo při sjednání produktu, ale strhává se zpravidla 1x ročně a to z aktuální výše naspořených prostředků. Výše průběžného poplatku je velmi důležitá. V případě kdy má fond tento poplatek příliš vysoký např. více než 1,5 % ročně, může to výrazně ovlivnit výnos investice. V některých ojedinělých případech si mohou některé podílové fondy účtovat i tzv. výstupní poplatek při výběru naspořených prostředků.⁸⁰

Mezi investiční společnosti, u kterých investoři investují do podílových fondů, patří například společnosti jako Conseq investiční společnost, Generali Investments investiční společnost nebo banky jako ING či Fio.

Podílové fondy jsou tedy vhodné pro lidi, kteří nemají čas, chuť nebo znalosti, aby se aktivně sami zaobírali správou svého investičního portfolia, a jsou ideálním produktem

⁷⁶ RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. str. 38, ISBN 978-80-260-3892-4.

⁷⁷ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, [cit. 8. 12. 2017].

⁷⁸ Ingbank.cz Dostupné na: <<http://www.ingbank.cz/ing-podilove-fondy/pro-vas/webinar/archiv/regulace-mifid-ii-rizika-investovani-do-podilovych-fondu.html>> [cit. 16. 1. 2018]

⁷⁹ Penize.cz Dostupné na: <<https://www.penize.cz/17698-jak-funguji-podilove-fondy/>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸⁰ Penize.cz Dostupné na: <<https://www.penize.cz/17698-jak-funguji-podilove-fondy/>> [cit. 19. 1. 2018]

pro pravidelné spoření i menších částek. Na druhou stranu musí vzít investor v úvahu poplatky spojené s profesionální správou fondu a akceptovat ztrátu kontroly nad aktivy, do kterých se investuje.

3.1.3 Investiční životní pojištění

Základní dělení životního pojištění je na pojištění rizikové a rezervotvorné. Pojištění rizikové neobsahuje žádnou spořicí složku a veškeré placené pojistné slouží k úhradě rizik jako je smrt, úraz, nemoc apod. U rezervotvorného pojištění jde část pojistného na rizika a část zaplaceného pojistného je akumulována a později vyplacena klientovi. Mezi rezervotvorné pojištění patří kapitálové živ. pojištění (KŽP) a investiční živ. pojištění (IŽP). V případě KŽP zná klient dopředu, jakou naspořenou částku od pojišťovny obdrží na konci trvání smlouvy. Na rozdíl u IŽP klient dopředu nemá garantované žádné zhodnocení a výnos závisí na vývoji na finančních trzích a na výběru investiční strategie při sjednání pojištění. Vzhledem k tomu, že KŽP v současné době pojišťovny již téměř nenabízejí, bude v této práci rozebrán především produkt IŽP. V první řadě je důležité si uvědomit, že investiční životní pojištění by mělo být prioritně určeno pro zajištění úrazových a nemocenských rizik klienta, ne pro investování a zhodnocování úspor. Bohužel s produktem investičního životního pojištění je spojeno mnoho nekalých praktik ze strany prodejců těchto produktů a to z důvodu vysoké provize za sjednání.⁸¹ A tak bývá někdy tento produkt špatně chápán jako výhodný produkt pro spoření na důchod. Častým problémem také je, že je produkt klientovi nabízen jako spořicí a ne jako investiční. Klient tak často neví, že může nastat situace, kdy bude mít velmi malý nebo dokonce záporný výnos v závislosti na vývoji na finančních trzích. I zde, stejně jako v doplňkovém penzijním spoření, volí klient investiční strategii, dle které se vybere portfolio aktiv, do kterých se bude skrze toto pojištění investovat. Dále je tento produkt pro investování nevhodný z důvodu vysoké nákladovosti a často i netransparentnosti poplatků ze strany pojišťoven. Příkladem může být IŽP Profi Invest od České pojišťovny, kde bylo v některých případech finančním arbitrem rozhodnuto o neplatnosti smlouvy právě z důvodu netransparentnosti poplatků

⁸¹ Ceskatelevize.cz Dostupné na: < <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1012709-investicni-pojistky-hodne-drahy-spas> > [cit. 19. 1. 2018]

tohoto produktu.⁸² Ve stručném schématu bude vysvětleno, jak tento produkt funguje. Investiční životní pojištění má dvě složky. Jedna je na pokrytí rizik pro klienta jako např. pojištění na smrt, invaliditu, úrazu apod. Druhá složka je na zprostředkování investice do podílových fondů investičních společností jako je např. Conseq, Generali Investments, C-Quadrat apod. Klient místo toho, aby si investované peníze zasílal napřímo do investiční společnosti formou podílového fondu, tak je investuje ještě navíc přes pojišťovnu, která dělá prostředníka těchto transakcí mezi klientem a investiční společností. To znamená, že klient platí poplatky, jak investiční společnosti, které byly popsány v předchozí kapitole, tak i pojišťovně za to, že zprostředkovává tyto finanční transakce.⁸³

Investiční životní pojištění i doplňkové penzijní spoření nemají zákonem garantované výnosy, ani nejsou naspořené peníze pojištěny. Lze ale říci, že riziko zde není velké, protože jsou zákonem stanovené podmínky, do jakých prostředků mohou pojišťovny a fondy investovat.

U investičního životního pojištění je možné si snížit základ daně ročně až o 24 000 Kč při platbě 2000,-/měsíčně do připojištění smrti a investiční složky tohoto pojištění. Reálná daňová úspora může tedy být až 3 600 Kč ročně.⁸⁴ Aby k odpočtu daně mohlo dojít, je však nutné splnit několik podmínek.

Musí být ve smlouvě výplata pojistného plnění sjednána až po 60 kalendářních měsících od uzavření smlouvy a současně nejdříve v kalendářním roce, v jehož průběhu dosáhne klient věku 60 let a podle podmínek pojistné smlouvy není umožněna výplata jiného příjmu, který není pojistným plněním a nezakládá zánik pojistné smlouvy. V případě, kdy klient zruší pojištění před dosažením věku 60 let, musí vrátit všechny daňové odpočty až po ty, které uplatnil za posledních 10 let zpětně.⁸⁵

⁸² Ceskatelevize.cz Dostupné na:< <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2391859-arbitr-rozhodl-o-neplatnosti-smlouvy-ceske-pojistovny-mohou-jich-byt-statisice>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸³ Penize.cz Dostupné na:< <https://www.penize.cz/pojisteni/29439-investicni-zivotni-pojisteni-prilis-drahe-sporeni>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸⁴ E15.cz Dostupné na:< <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/zivotni-pojisteni-a-dane-co-kdyz-jste-pojistku-loni-zrusili-ctete-1342541>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸⁵ E15.cz Dostupné na:< <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/zivotni-pojisteni-a-dane-co-kdyz-jste-pojistku-loni-zrusili-ctete-1342541>> [cit. 1. 3. 2018]

Výnosy po ukončení investičního životního pojištění podléhají 15 % dani z příjmu. Zaměstnavatel si může dát do nákladů příspěvky na investiční životní pojištění svých zaměstnanců v maximální výši 50 000 Kč ročně. Z této částky neodvádí daně, ani sociální a zdravotní pojištění.⁸⁶

3.1.4 Ostatní finanční produkty

V průzkumu společnosti MinBridge Consulting se ještě umístil produkt stavebního spoření, spořicího účtu a běžného účtu jako produkt vhodný pro spoření na důchod. Běžný účet je však pro spoření na důchod zcela nevhodný produkt. Zpravidla bývá bez úroku a má sloužit pro úhradu pravidelných plateb domácnosti a nemá význam udržovat na tomto typu účtu více peněz, než činí dvouměsíční příjem domácnosti. Spořicí účet je vhodný produkt pro krátkodobou finanční rezervu ve výši zhruba půlročního příjmu domácnosti, největší výhodou je likvidita, kdy peníze jsou okamžitě k dispozici, na druhou stranu zhodnocení není nijak vysoké, zpravidla se v současné době pohybuje do 1 % p.a.⁸⁷

Stavební spoření také není vhodný produkt pro zajištění stáří. Jak už i samotný název napovídá, jedná se o produkt, který primárně slouží lidem k naspoření určité částky, díky níž mohou poté získat výhodný úvěr na koupi či rekonstrukci nemovitosti. V současné době je maximální úroková sazba pro spořicí tarif 1 % p.a.⁸⁸ Největší výhodou produktu je státní podpora ve výši až 2 000 Kč ročně za podmínky ročního vkladu alespoň 20 000 Kč. Pokud klient vytrvá ve spoření alespoň 6 let, může si naspořené peníze vybrat včetně státní podpory. Pokud by tedy klient o stavebním spoření uvažoval jako o produktu ke spoření, má smysl ho využít právě na již zmiňovaných 6 let a poté naspořené prostředky vybrat a převést je do produktů s vyšším zhodnocením. V momentě, kdy už má klient naspořeno např. 200 000 Kč, není již státní příspěvek 2 000 Kč ročně tak atraktivní, protože se rovná pouze 1 % ročnímu zhodnocení vkladu a pokud přičteme standardní zhodnocení stavebního spoření, které je u současných smluv do 1 % p.a., jedná se o roční zhodnocení ve výši 2 % p.a. a toto zhodnocení již nemusí stačit ani k překonání inflace (v roce 2017 činila roční inflace

⁸⁶ E15.cz Dostupné na:< <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/zivotni-pojisteni-a-dane-co-kdyz-jste-pojistku-loni-zrusili-ctete-1342541>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸⁷ Mesec.cz Dostupné na:< <https://www.mesec.cz/produkty/sporici-ucty>> [cit. 19. 1. 2018]

⁸⁸ Penize.cz Dostupné na:< <https://www.penize.cz/srovnani/stavebni-sporeni>> [cit. 19. 1. 2018]

2,5 %⁸⁹). Výjimkou mohou být smlouvy stavebního spoření, které byly uzavřeny před 10 a více lety, kdy měli klienti často garantován úrok až 4 % p.a. Vzhledem k takřka nulové míře rizika u tohoto produktu, se jedná o velmi bezpečnou formu spoření. Jako poslední výhodu běžného účtu, spořicího účtu a stavebního spoření je třeba zmínit, že klient má své vklady pojištěny ve Fondu pojištění vkladů, který je součástí Garančního systému finančního trhu, a to až do výše 100 000 euro.⁹⁰

3.1.5 Důvody proč neinvestovat jen do cenných papírů

Při pohledu do stoleté historie lze najít několik zásadních okamžiků, kdy došlo k velkému znehodnocení naspořených úspor obyvatelstva jak v českých zemích, tak obyvatel v celé Evropě. Jako příklad je možné uvést hyperinflaci v Německu po 1. světové válce v roce 1923 (měsíční míra inflace 32 400 %), Maďarsko po 2. světové válce (měsíční míra inflace $4,19 \times 10^{16}$ %)⁹¹, Rusko v roce 1992 (měsíční míra inflace 2508,8 %).⁹² Při těchto událostech došlo prakticky ke kompletnímu znehodnocení úspor celého obyvatelstva. Jako další případ lze uvést měnovou reformu v Československu v roce 1953, jejímž důsledkem bylo znehodnocení úspor a pokles životní úrovně obyvatel.⁹³ Pravděpodobnost podobného scénáře v dnešní době a blízké budoucnosti je sice velmi malá a to z důvodu existence organizací jako je např. Evropská unie a Severoatlantická aliance, avšak tato hrozba nejde zcela s jistotou odvrátit. Dalším rizikem kromě války či změny demokratického režimu je finanční krize. Příkladem může být Velká hospodářská krize z roku 1929, kdy došlo k velkému propadu akcií na americké burze a následoval hospodářský kolaps a zhroucení ekonomiky mnoha zemí po celém světě.⁹⁴ Dalším příkladem je novodobá světová finanční krize z roku 2008, jejíž prvotní příčinou byla americká hypoteční krize, která započala již v roce 2007. Dle

⁸⁹ Czso.cz Dostupné na: < <https://www.czso.cz/csu/xe/prumerna-rocni-mira-inflace-v-roce-2017-byla-25-> > [cit. 19. 1. 2018]

⁹⁰ Garancnisystem.cz Dostupné na: < <https://www.garancnisystem.cz/kolik-je-pojisteno/#text> > [cit. 24. 1. 2018]

⁹¹ Businessinsider.com Dostupné na: < <http://www.businessinsider.com/worst-hyperinflation-episodes-in-history-2013-9#greece-may-1941-december-1945-5> > [cit. 24. 1. 2018]

⁹² Gks.ru Dostupné na: < http://www.gks.ru/free_doc/new_site/prices/potr/2011/I-ipc.htm > [cit. 24. 1. 2018]

⁹³ iRozhlas.cz Dostupné na: < https://www.irozhlas.cz/veda-technologie_historie/pred-60-lety-probehla-v-ceskoslovensku-menova-reforma-lide-prisli-temer-o-vsechny-uspory_201305291017_mkaspar > [cit. 24. 1. 2018]

⁹⁴ iDnes.cz Dostupné na: < https://finance.idnes.cz/pohled-do-historie-jak-zacala-velka-hospodarska-krize-v-roce-1929-p7g-/pujcky.aspx?c=A081022_135219_bank_bab > [cit. 25. 1. 2018]

tehdejšího amerického ministra financí Henryho Paulsona nechybělo mnoho, a pokud by americká vláda neposkytla bankám záchranný balíček ve výši 700 miliard USD, došlo by ke zhroucení globálního finančního systému.⁹⁵ Právě z výše popsaných důvodů je vhodná investice i do reálných hmatatelných aktiv, kterými jsou například nemovitosti či drahé kovy. Je třeba si také uvědomit, že od doby, kdy byl zcela zrušen americkým prezidentem Richardem Nixonem zlatý standard, není v současné době žádná měna na světě kryta zlatem a centrální banky tak tedy mohou neomezeně tisknout tolik peněz, kolik uváží za vhodné.⁹⁶ Např. po již zmíněné světové krizi roku 2008 začaly centrální banky po celém světě tisknout peníze a nakupovat finanční aktiva od komerčních bank mnohem více, než kdykoliv dříve v historii a to ve snaze povzbudit ekonomiku, což se dle mnohých ekonomů také povedlo.⁹⁷ Této situaci se odborně říká kvantitativní uvolňování. Panuje ale rovněž obava, že kvantitativní uvolňování povede k rychlému růstu inflace.⁹⁸

3.2 Nemovitosti

Investice do nemovitostí se dělí na dva druhy. Tím prvním je investice do vlastního bydlení a druhým je investice do nemovitostí určené k budoucímu pronájmu.⁹⁹ Zajištění vlastního bydlení pro důchodový věk je zcela zásadní, protože platby za případný pronájem nemovitosti by mohly tvořit velkou část výdajů pro každého důchodce a vlastní bydlení tak dokáže ušetřit značnou část pravidelných výdajů.

Mohou však nastat situace, kdy ne vždy platí, že investice do vlastního bydlení je výhodná. V případě pořízení drahé nemovitosti, která bude navíc i drahá na údržbu a pravidelné náklady typu pojištění, vytápění apod., může nastat situace, že vlastní bydlení bude stát důchodce více než nájem např. malého bytu 1+1. Drahá nemovitost

⁹⁵ Youtube.com Dostupné na: < <https://www.youtube.com/watch?v=uTj9HEt3Mc0> > [cit. 26. 1. 2018]

⁹⁶ Peníze.cz Dostupné na: < <https://www.penize.cz/komodity-a-futures/217692-kulate-vyroci-nekrytych-penez-doziji-se-pristihu> > [cit. 26. 1. 2018]

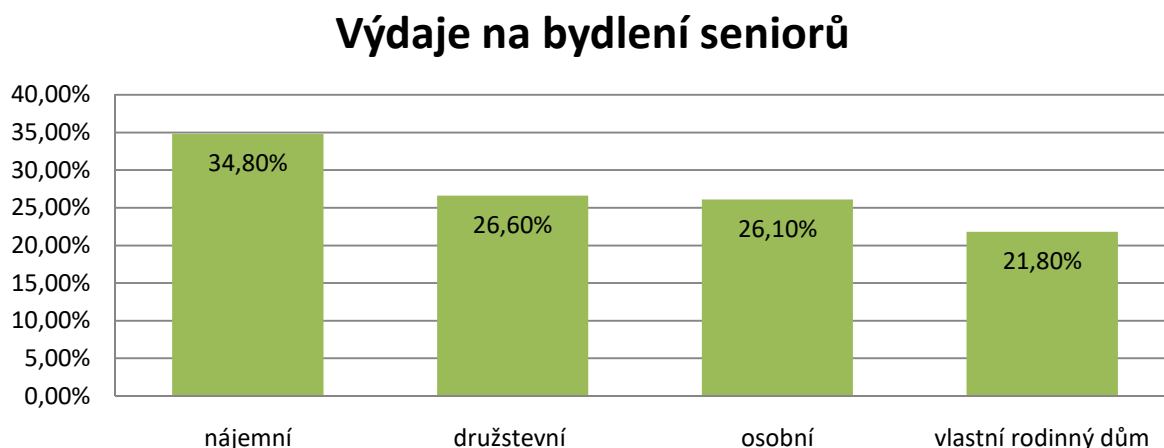
⁹⁷ Ecb.europa.eu Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/explainers/show-me/html/app_infographic.en.html /> [cit. 26. 1. 2018]

⁹⁸ Kurzy.cz Dostupné na: < <https://www.kurzy.cz/zpravy/419214-ecb-konec-quantitativniho-uvolnovani-je-tu-euro-ceka-dlouhy-a-postupny-rust/> > [cit. 26. 1. 2018]

⁹⁹ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 139 ISBN 80-247-4479-1.

navíc znamená vyšší hypotéku, což má za následek vyšší splátku a to znamená nižší možnost vlastního spoření na důchod.¹⁰⁰

Graf č. 2: Podíl výdajů seniorů na bydlení vůči příjmu domácnosti

Zdroj: ČSÚ [online]. [cit. 3. 2. 2018] Dostupné na:

<https://www.czso.cz/csu/czso/vydaje_a_spotreba_ceskych_domacnosti>

Ze statistik Českého statistického úřadu bylo zjištěno, že v případě nájemního bydlení činí průměrný podíl výdajů na bydlení 34,8 % z příjmů domácnosti seniorů a v případě vlastního rodinného domu je to pouze 21,8 %.

Pořízení nemovitosti určené k pronájmu může sloužit jako řešení pasivního příjmu v důchodu. Nemovitost je možné pořídit na hypoteční úvěr a to ještě v době, kdy je občan ekonomicky aktivní. Hypoteční úvěr pomůže s koupí nemovitosti, pokud nemá občan na takovou koupi naspořené vlastní prostředky a příjem z nájemného mu bude splácet splátku u hypotečního úvěru. V momentě, kdy se hypoteční úvěr splatí a občan půjde do důchodu, příjem z nájmu bude mít sám pro sebe.

Aby byla investice do nemovitosti určené k pronájmu zisková, je třeba zvážit několik faktorů. Jedním z hlavních z nich je cena nemovitosti. Je třeba přihlídnout k tržní situaci, v jaké se realitní trh v dané zemi pohybuje. Když se podíváme na současnou situaci realitního trhu v České republice, zjistíme, že v současné době jsou v některých

¹⁰⁰ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 139 ISBN 80-247-4479-1.

lokalitách ČR nemovitosti silně nadhodnoceny a to až o 30 %. O přehřátí realitního trhu mluví například člen bankovní rady Vojtěch Benda.¹⁰¹

Dokonce existují i pesimistické scénáře, že v horizontu 2-3 let čeká Českou republiku splasknutí realitní bubliny a cena některých nemovitostí by mohla klesnout až o 50 %.¹⁰² V takovém případě by se jednalo ještě o horší scénář, než jaký zažily USA v roce 2008 při hypoteční krizi, která již v této práci byla zmíněna. Očekává se také růst úrokových sazeb. Je třeba být na tuto situaci připraven, aby měl dlužník dostatek peněz na vyšší splátku hypotéky v momentě, kdy mu skončí fixace nižší úrokové sazby.¹⁰³ Pokud by dlužník na tuto situaci nebyl připraven, hrozilo by mu, že by nemovitost musel prodat a pokud by klesla cena nemovitostí, mohl by dlužník na tomto prodeji prodělat. Ideální je tedy nakupovat investiční nemovitosti v době, kdy je jejich hodnota podhodnocena, nebo alespoň není nadhodnocena.

Dalším faktorem je výběr lokality. Pokud bude nemovitost koupena např. v oblasti, která se bude postupně vyliďňovat, hrozí, že tržní cena nájemného v této oblasti bude dlouhodobě klesat. Naopak u lokality, která bude v budoucnu atraktivní pro mladé rodiny, se bude tržní nájemné v dané oblasti zvyšovat.¹⁰⁴

Další rizika, která tato investice přináší, je nespolehlivý nájemník, který nebude včas či vůbec platit nájemné. I s tímto faktorem je třeba počítat, aby v takové situaci měl majitel nemovitosti prostředky na splácení hypotečního úvěru.

Ještě před koupí nemovitosti je třeba si spočítat výnosnost. Orientačně ji lze spočítat jako podíl ročního příjmu z nájmu a ceny nemovitosti.¹⁰⁵ Pokud koupíme nemovitost za 3 mil. Kč a roční příjem z nájmu bude činit 150 000 Kč, výnosnost v takovém případě bude 5 % p.a.

¹⁰¹ Kurzy.cz Dostupné na: < <https://www.kurzy.cz/zpravy/423597-ceny-nemovitosti-nikdy-nerostou-donekonecna-varuje-benda-z-cnb/> > [cit. 26. 1. 2018]

¹⁰² Seznamzpravy.cz Dostupné na: < <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pesimisticky-vyhled-trh-s-byty-v-cesku-nefunguje-bublina-praskne-a-bude-to-horsi-nez-v-roce-2008-43309?dop-ab-variant=&seq-no=2&source=hp> > [cit. 4. 3. 2018]

¹⁰³ Ceskatelevize.cz Dostupné na: < <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2287390-urokove-sazby-cnb-temer-jiste-zamiri-vzhuru-mini-analytici-otazkou-zustava-jak> > [cit. 26. 1. 2018]

¹⁰⁴ Mesec.cz Dostupné na: < <https://www.mesec.cz/clanky/investice-do-nemovitosti-nejsou-bez-rizika/> > [cit. 26. 1. 2018]

¹⁰⁵ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořít na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 146 ISBN 80-247-4479-1.

Hlavními výhodami investiční nemovitosti je tedy pravidelný pasivní příjem, diverzifikace rizika při případném krachu na burze a prudkému propadu cen akcií. Vlastnění nemovitosti je také ochrana proti inflaci, jelikož při inflaci se cena nemovitosti zvyšuje. Mezi největší nevýhody patří nejistota příjmů z nájemného v momentě, kdy např. majitel nemovitosti nebude schopen nemovitost dlouhodobě pronajmout, nebo naopak nájemník nebude platit nájem.

3.3 Drahé kovy

Investice do drahých kovů je zajímavý doplněk k investicím do cenných papírů a nemovitostí. Největší část investic do drahých kovů tvoří investice do zlata.¹⁰⁶ Je možné investovat i do jiných kovů jako je např. stříbro, platina a palladium, ale jimi se v této práci nebudeme zabývat.

Jedná se o investici v dlouhodobém horizontu 15 a více let a to především z důvodu častých výkyvů ceny této komodity, dá se tedy využít i pro spoření na důchod. Například od roku 2000 do roku 2011, kdy růstový boom hodnoty zlata dosáhl svého vrcholu, se cena zlata zpětinásobila. Poté ovšem následoval propad až o 45 % své hodnoty v následujících 4 letech. Podobný boom nastal také v roce 1980. Někteří investoři, kteří zlato nakoupili právě v období tohoto vrcholu, museli poté čekat přes 30 let, aby byli vůbec na svém vkladu.¹⁰⁷

Na následujícím grafu je vidět vývoj hodnoty zlata za posledních 100 let.

Graf č. 3: Vývoj hodnoty zlata za posledních 100 let

¹⁰⁶ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 147 ISBN 80-247-4479-1.

¹⁰⁷ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 148 ISBN 80-247-4479-1.

Zdroj: Macrotrends.net [online]. [cit. 1. 3. 2018] Dostupné na:

<<http://www.macrotrends.net/1333/historical-gold-prices-100-year-chart>>

Při investici do zlata je také důležité vybrat správný způsob, jakým bude do zlata investováno. Způsobů se nabízí několik. Jedná se například o investici do akcií těžebních společností nebo investováním do podílových fondů, které nakupují investiční zlato na burze.¹⁰⁸ Existují také firmy jak ryze české tak i mezinárodní, které se zaměřují na investice do drahých kovů ve fyzickém vlastnictví. Jako příklad je možné uvést německou společnost Auvesta Edelmetalle AG, která působí i na českém trhu. Výhodou je, že zde investor nakupuje fyzické zlato, které firma skladuje ve svých trezorech. Následně má investor možnost nechat si zlato doručit fyzicky do svých rukou nebo zlato nechat společnost odkoupit a společnost zašle investorovi za odkup peníze.¹⁰⁹ Poslední variantou je kupovat zlaté slitky přímo ve zlatnictvích či specializovaných e-shopech, zde je ale hlavní nevýhoda v nižší likviditě a nutnost vlastního skladování a zabezpečení, což stojí další peníze.

¹⁰⁸ MALONEY, Michael. *Investujte do zlata a stříbra: všechno, co potřebujete vědět o drahých kovech*. Hodkovičky: Pragma, 2010. str. 226 ISBN 978-80-7349-156-7.

¹⁰⁹ Auvesta.cz Dostupné na: <<http://auvesta.cz/lagerung.php>> [cit. 26. 1. 2018]

Mezi hlavní výhody investování do zlata tedy patří vlastnictví reálného hmatatelného aktiva s vysokou historií, diverzifikace portfolia, ochrana při finančních krizích nebo hyperinflaci. Mezi nevýhody patří nízká likvidita (pokud zlato vlastníme ve fyzické formě) a relativně vysoké výkyvy hodnoty zlata. Právě z těchto důvodů nebývá doporučeno investovat do zlata více než 10 % svého investičního portfolia.¹¹⁰

¹¹⁰ SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada, 2012. Finance str. 149 ISBN 80-247-4479-1.

4 Případové studie u osob ve věku 20, 30 a 50 let

Ještě předtím než si občan vybere finanční produkty a stanoví měsíční částky pro spoření na důchod, je třeba, aby se zamyslel, kolik peněz bude na důchod potřebovat. To souvisí například s tím, jak vysoký životní standard chce v důchodu mít, zda chce mít peníze např. na cestování nebo zda mu stačí trávit čas doma a na zahradě. Některé faktory již byly popsány v předchozí kapitole této bakalářské práce. Ačkoliv nikdo neví, co ho všechno v životě potká, je důležité si dopředu ujasnit, zda chce občan v důchodovém věku bydlet ve vlastní nemovitosti nebo platit nájem. Pro výpočet orientační výše částky, kterou bude v důchodu potřebovat, je vhodné vycházet z dat České správy sociálního zabezpečení, která uvádí, že průměrná doba dožití v důchodu je v současné době 24 let.¹¹¹ Zejména u mladších ročníků je ale třeba počítat, že průměrná doba dožití se bude i nadále zvyšovat. Pro výpočet je také důležitá orientační výše starobního důchodu. Bohužel zde nastává velký problém, protože jak již bylo v této práci zmíněno, na důchodové kalkulačce nacházející se na webových stránkách Správy sociálního zabezpečení je možné spočítat výši důchodu jen u lidí, kteří se chystají do penze do roku 2023.¹¹² Pokud máme do důchodu více než 5 let, můžeme spoléhat pouze na orientační kalkulačky, které ale jsou nastaveny tak, že nemohou reflektovat budoucí změny v zákoně, novou potenciální důchodovou reformu a tak jsou tyto odhady ve výši budoucího důchodu velmi optimistické a ve skutečnosti bude velmi pravděpodobně skutečná výše důchodu mnohem nižší. V současné době je výše průměrného starobního důchodu necelých 12 000 Kč měsíčně.

Pro následující komparaci jsou zvoleny tři osoby ve věku 20, 30 a 50 let. Věk v případových studiích byl vybrán na základě těchto kritérií. Ve 20 letech po vystudování střední školy začíná být mnoho občanů ekonomicky aktivní a mohou si tak sami začít spořit na důchod. Osoby ve věku okolo 30 let nejčastěji začínají zakládat rodinu a uzavírat svazek manželský a začínají řešit problematiku vlastního bydlení

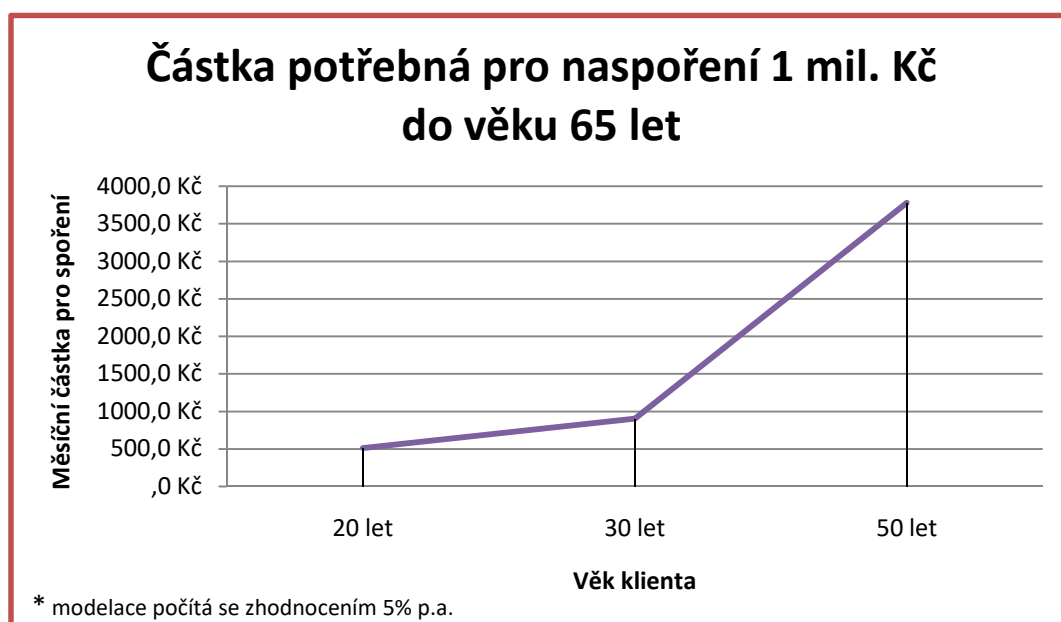
¹¹¹ iDnes.cz Dostupné na: < https://ekonomika.idnes.cz/odchod-do-penze- Duchody-0vk-/ekonomika.aspx?c=A171223_101746_domaci_fer > [cit. 4. 3. 2018]

¹¹² Csz.cz Dostupné na: < <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/duchodova-kalkulacka/kalkulacka-pro-orientacni-vypocet-starobniho-duchodu.htm> > [cit. 4. 3. 2018]

a důchodu. Osoba ve věku 50 let byla vybrána z důvodu, že nejvíce občanů si začíná spořit právě po padesátce.¹¹³

V případové studii si všechny tři osoby spočítaly, že k tomu aby si zajistily v důchodu dostatečnou životní úroveň, potřebují si naspořit 1 000 000 Kč a chtějí jít do důchodu ve věku 65 let, což je současný strop pro odchod do důchodu. Částka 1 mil. Kč byla zvolena na základě výsledku průzkumu z roku 2017 agentury SC&C pro společnost Raiffeisenbank stavební spořitelny, ze kterého vyplynulo, že průměrná částka se kterou chtějí občané ČR hospodařit v důchodu, je právě 1 000 000 Kč.

Graf č. 4: Částka potřebná pro naspoření 1 mil. Kč do věku 65 let

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Za předpokladu, že peníze budou zhodnocovány ve výši čistého zhodnocení 5 % p.a. po očištění všech poplatků a inflace, osoba ve věku 20 let musí spořit na naspoření požadované částky 510 Kč měsíčně, osoba ve věku 30 let 902 Kč a osoba ve věku 50 let musí spořit částku 3 776 Kč.

Výpočet byl proveden na základě vzorce určeného pro fondovatele. „Vynásobením požadovné konečné hodnoty fondovatelem se zjistí částka pravidelného vkladu (anuity),

¹¹³ Hypoindex.cz Dostupné na:< <https://www.hypoindex.cz/tiskove-zpravy/bez-financni-rezervy-zije-petina-cechu-sporit-zacinaji-az-po-padesatce/>> [cit. 4. 3. 2018]

který se musí po n období ukládat, aby na složeně úročeném účtě této požadované konečné hodnoty bylo dosaženo.“¹¹⁴

Fondovatel (koeficient pro násobení s požadovanou konečnou hodnotou je následující):

$$\frac{i}{(1+i)^n - 1}$$

kde: i ... očekávané zhodnocení v období tvorby úspor,
 n ... očekávaný počet měsíců tvorby úspor.

Následuje další případová studie. Dle průzkumu společnosti Swiss Life Select z roku 2016 vyplynulo, že průměrný občan ČR chce mít měsíční důchod ve výši 18 000 Kč. Vzhledem k výši současného průměrného důchodu ve výši 12 000 Kč je tedy potřeba naspořit dostatek prostředků na měsíční rentu ve výši 6 000 Kč. Na základě stejného průzkumu bylo zjištěno, že průměrný občan ČR se chce dožít věku 90 let, renta tedy bude potřeba po dobu 25 let.

Pomocí vzorce pro zásobitele si může každý občan spočítat, kolik potřebuje naspořit peněz, aby mohl poté v důchodu čerpat rentu, kterou požaduje. Pro výpočet je třeba definovat potřebnou měsíční rentu, věk odchodu do důchodu, dobu čerpání renty (dobu dožití). Vzhledem k tomu, že v době čerpání renty je vhodné mít prostředky uloženy bezpečně s minimálním rizikem kolísání hodnoty naspořených prostředků, je pro výpočet použito zhodnocení ve výši 2 % p.a. během čerpání renty.

Zásobitel (koeficient pro násobení s požadovanou měsíční rentou je následující):

$$\frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n}$$

kde: i ... očekávané zhodnocení v období čerpání renty,
 n ... očekávaný počet měsíců čerpání úspor.

Výsledkem výpočtu pro naspoření renty ve výši 6 000 Kč měsíčně po dobu 25 let při zhodnocení ve výši 2 % p.a. v době čerpání renty je potřebná částka 1 418 528 Kč. Vzhledem z výsledku průzkumu z první případové studie, kde bylo zjištěno, že občané ČR chtějí průměrně naspořit na důchod 1 000 000 Kč je patrné, že tato částka není pro průměrného občana ČR, který si přeje měsíční rentu ve výši 6 000 Kč po dobu 25 let

¹¹⁴ Business.center.cz Dostupné na:< <https://business.center.cz/business/pojmy/p1328-fondovatel.aspx>> [cit. 2. 3. 2018]

dostačující. Navíc průzkum společnosti ČSOB Penzijní společnost z roku 2017 ukázal, že 45,5 % občanů ČR si spoří na penzi do částky 500 Kč měsíčně. Dalších 31,6 % občanů si spoří mezi 501–1 000 Kč měsíčně a jen 22,9 % obyvatel si spoří částku vyšší než 1 000 Kč měsíčně.

Další případová studie ukazuje význam složeného úročení při dlouhodobém spoření a rozdíly, pokud začne občan spořit měsíční částku ve výši 1 000 Kč měsíčně od věku 20 let, 30 let a 50 let do věku 65 let.

*„U složeného úročení se úroky připočítávají k počátečnímu kapitálu a spolu s kapitálem se dále úročí. Počítají se zde úroky z úroků. Kapitál v případě složeného úročení roste exponenciálně.“*¹¹⁵

Pro výpočet celkové hodnoty naspořených peněz při pravidelných měsíčních vkladech bude použit vzorec pro střadatele.

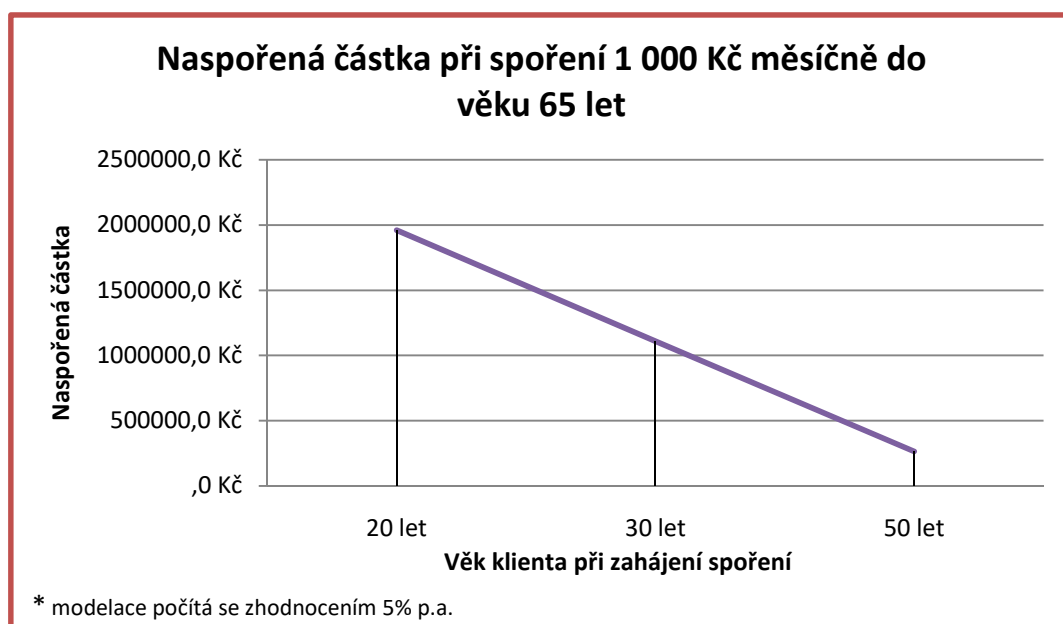
Střadatel (koeficient pro násobení s měsíčním pravidelným vkladem):

$$\frac{(1 + i)^n - 1}{i}$$

kde: i ... očekávané zhodnocení v období spoření,
 n ... očekávaný počet měsíců spoření.

Graf č. 5: Naspořená částka při spoření 1 000 Kč měsíčně do věku 65 let

¹¹⁵ Finmat.cz Dostupné na: < <http://www.finmat.cz/slozene-uroceni/> > [cit. 4. 3. 2018]

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Za předpokladu že peníze budou zhodnocovány ve výši čistého zhodnocení 5 % p.a. osoba ve věku 20 let naspoří do věku 65 let 1 959 933 Kč, osoba ve věku 30 let naspoří 1 108 463 Kč a osoba ve věku 50 let pouze 264 825 Kč. Rozdíl je tedy opravdu znatelný. Osoba ve věku 30 let zaplatí celkem na vkladech méně o 120 000 Kč než osoba ve věku 20 let, avšak výsledná naspořená částka ve věku 65 let je o 851 470 Kč menší oproti osobě, která začala spořit již ve 20 letech. Srovnání osob ve věku 20 a 50 let je ještě znatelnější. Osoba ve věku 50 let celkem zaplatí méně na vkladech o 360 000 Kč než osoba ve věku 20 let, rozdíl ve výsledné naspořené částce při dožití 65 let činí 1 695 108 Kč.

Další případová studie se zabývá otázkou, co s naspořenou částkou udělá inflace. Pokud již totiž bylo spočítáno v předchozí studii, kolik bude mít občan naspořeno po uplynutí určité doby, bude ho také jistě zajímat, co si za příslušnou sumu pořídí. K tomu je třeba naspořenou částku očistit o inflaci. K tomu lze využít vzorec pro výpočet odúročitele a od něj odvozené současné hodnoty.

Odúročitel (koeficient pro násobení s výslednou naspořenou částkou):

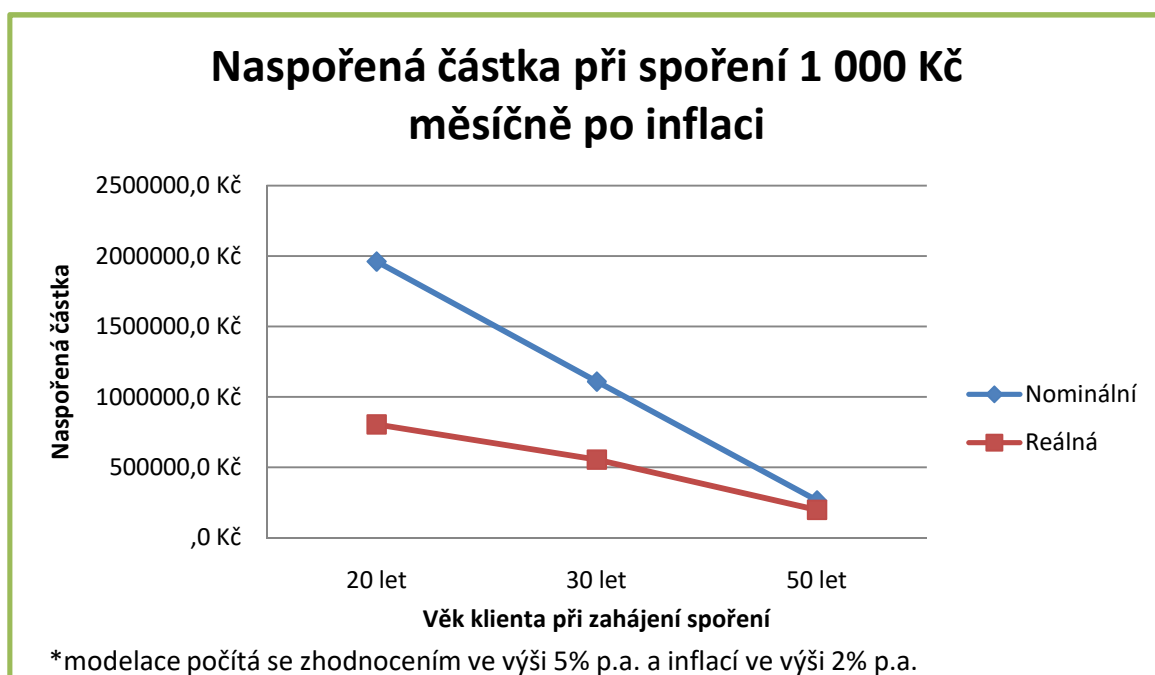
$$\frac{1}{(1 + i)^n}$$

kde: i ... míra, podle níž diskontujeme (míra inflace),

n ... počet období, která je budoucí hodnota vzdálena od současné.

Vzhledem k tomu, že dlouhodobý cíl ČNB je udržovat inflaci ve výši 2 % ročně, byla pro tento výpočet zvolena právě úroveň inflace ve výši 2 % ročně.¹¹⁶

Graf č. 6: Naspořená částka při spoření 1 000 Kč měsíčně do věku 65 let - nominální a reálná

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Již v předchozí případové studii bylo spočítáno, že za předpokladu kdy peníze budou zhodnocovány ve výši zhodnocení 5 % p.a., osoba ve věku 20 let naspoří do věku 65 let 1 959 933 Kč, osoba ve věku 30 let naspoří 1 108 463 Kč a osoba ve věku 50 let pouze 264 825 Kč.

Pokud během spoření bude inflace ve výši 2 % p.a., reálná naspořená částka u osoby ve věku 20 let bude mít hodnotu 803 958 Kč, u osoby ve věku 30 let 554 262 Kč a u osoby ve věku 50 let 196 769 Kč. Zajímavé je také srovnání z hlediska procentního poměru, kolik za dobu spoření ubere inflace na zisku. Zatímco u osoby, která začala spořit až ve věku 50 let, činí tento poměr 25,7 %, u osoby ve věku 30 let je to už 50 % a u osoby,

¹¹⁶ Cnb.cz Dostupné na: < https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/cilovani.html > [cit. 2. 3. 2018]

která začne spořit již ve věku 20 let, činí tento poměr dokonce až 59 %. Právě z tohoto důvodu je důležité zvolit takové finanční produkty, které umožňují v dlouhodobém horizontu dosahovat vyššího zhodnocení alespoň ve výši 5 % p.a. I z tohoto důvodu bude v následující komparaci jednotlivých finančních produktů zvolena dynamická strategie, pokud to daný finanční produkt umožňuje. Tato strategie je vhodná pro dlouhodobý horizont spoření, protože umožňuje dosahovat nejvyšších výnosů z dlouhodobého hlediska.

4.1 Komparace jednotlivých finančních produktů

Pro lepší představivost o výnosnosti některých finančních produktů, které byly popsány v předchozí kapitole, byly vytvořeny následující modelace výpočtů. Výpočty byly zhotoveny v oficiálním softwaru pro výpočet simulací při spoření u daného produktu té finanční instituce, která produkt poskytuje, případně na kalkulačce nacházející se na webových stránkách finanční instituce. Tento zmíněný software je určen pro obchodní zástupce dané instituce a pro finanční poradce. Opět budou výsledky porovnávány u tří osob ve věku 20, 30 a 50 let, které chtějí odejít do důchodu v 65 letech. Modelace byly provedeny při měsíční úložce 1 000 Kč. Do modelací je také zahrnutá daň z příjmu z výnosu 15 % u investičního životního pojištění a doplňkového penzijního spoření. U stavebního spoření se každý rok daní připsané úroky 15 % a jsou rovnou strhávány z klientova účtu. Podílové fondy jsou od daně z příjmu osvobozeny, pokud v něm klient investuje alespoň 3 roky bez výběru peněz. Pokud se u daného finančního produktu volí investiční strategie, byla vybrána dynamická strategie a to z důvodů uvedených v předchozí případové studii.

4.1.1 Modelace osob ve věku 20 let

Doplňkové penzijní spoření

V prvním případě bude uvažováno, že klient dá přednost třetímu pilíři důchodového systému a 1 000 Kč měsíčně vloží do doplňkového penzijního spoření NN penzijní společnosti. Předpokládané zhodnocení činí 5 % p.a. Je nutné také uvést, že výpočet je

pouze orientační a je založen na dlouhodobých historických výnosech, které nejsou zárukou výnosů budoucích.¹¹⁷

Tabulka č. 4: Výpočet doplňkového penzijního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	540 000 Kč
Státní příspěvek:	124 200 Kč
Zhodnocení prostředků:	1 838 703 Kč
Daň z příjmu:	275 805 Kč
Celkový výnos po zdanění:	2 227 098 Kč

Zdroj: NN penzijní společnost [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://penze.nn.cz/spocitejte-si/kalkulacka.html>>

Dle výpočtu bylo zjištěno, že za 45 let činí celková naspořená částka po zdanění 2 227 098 Kč.

Stavební spoření

Jak již bylo uvedeno, stavební spoření je určeno pro kratší horizont než ostatní typy spořicí a investičních produktů. V modelaci bude použito stavební spoření od Stavební spořitelny České spořitelny.¹¹⁸ Maximální doba spoření je v současné době 18 let. V modelaci bude použito zhodnocení, které v současné době tento produkt nabízí u nových smluv a to ve výši 1 % p.a a doba spoření je nastavena na maximum 18 let.

Tabulka č. 5: Výpočet stavebního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	216 000 Kč
Výnosy z příspěvků účastníka:	21 195 Kč
Celková státní podpora:	22 554 Kč
Daň z úroků:	3 179 Kč
Poplatky za uzavření a vedení účtu:	8 685 Kč
Celkový výnos po zdanění:	247 885 Kč

Zdroj: Stavební spořitelna České spořitelny [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://www.burinka.cz/stavebni-sporeni/>>

¹¹⁷ Penze.nn.cz Dostupné na: < <https://penze.nn.cz/spocitejte-si/kalkulacka.html> > [cit. 9. 3. 2018]

¹¹⁸ Burinka.cz Dostupné na: < <https://www.burinka.cz/stavebni-sporeni/> > [cit. 9. 3. 2018]

Za 18 let klient naspoří 247 885 Kč. V případě, že by si klient po 18 letech peníze vybral a sjednal stavební spoření znovu a za stejných podmínek na dalších 18 let a poté na dalších 9 let, aby dosáhl celkové době spoření 45 let, činil by celkový výnos po zdanění 614 486 Kč. Peníze vybrané klientem po 18 letém cyklu spoření nejsou dále zhodnocovány.

Investiční životní pojištění

Opět bude jako v případě DPS investováno v dynamické strategii. Pro modelaci byla zvolena pojišťovna Kooperativa a její produkt Investiční životní pojištění 7BN Perspektiva. Předpokládané zhodnocení bude 5 % p.a.

Tabulka č. 6: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva

Měsíční vklad:	1 000 Kč
Celkové příspěvky účastníka:	540 000 Kč
Počáteční poplatek:	alokované pojistné (1. rok 65 %, 2. – 65 %, 3. – 65 %)
Rozdíl nákup/prodej:	3 %
Poplatek pojišťovny za správu pojištění:	1,6%
Správcovský poplatek fondu:	2 %
Měsíční administrativní poplatek:	30 Kč
Celkový výnos:	1 483 510 Kč
Daň z příjmu:	141 526 Kč
Celkový výnos po zdanění:	1 341 984 Kč

Zdroj: Kalkulátor investičního životního pojištění Perspektiva, 2018

Jak je vidět z tabulky, rozdíl mezi IŽP a DPS při stejném vkladu, stejné délce spoření a stejném předpokládaném zhodnocení, je 885 114 Kč. Tento rozdíl je způsoben tím, že u IŽP není státní příspěvek a také především velmi vysokými poplatky ze strany pojišťovny, které v dlouhodobém horizontu mohou připravit klienta o stovky tisíc korun.

Podílové fondy

Pro modelaci je použit střešní fond jménem Active Invest, který provozuje investiční společnost Conseq. Tento fond získal první místo v soutěži Zlatá koruna v kategorii

Podílové fondy v letech 2014 a 2015.¹¹⁹ Opět bude jako v případě DPS a IŽP investováno v dynamické strategii. Předpokládané zhodnocení bude 5 % p.a.

Tabulka č. 7: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost

Celkové příspěvky účastníka:	540 000 Kč
Vstupní poplatek:	19 440 Kč
Zhodnocení prostředků:	1 447 358 Kč
Daň z příjmu:	0 Kč
Celkový výnos po zdanění:	1 967 918 Kč

Zdroj: Kalkulátor Active Invest, 2018

Jak je patrné z tabulky, rozdíl v celkovém výnosu mezi IŽP a podílovým fondem je znatelný a to zejména díky rozdílné výši vstupního a průběžných poplatků a také daně z příjmu v případě IŽP. Rozdíl ve výnosu mezi podílovým fondem a DPS činí 259 180 Kč ve prospěch DPS. Rozdíl je ovlivněn převážně výnosem ze státních příspěvků u DPS. Na druhou stranu podílový fond má vysokou likviditu a klient si může peníze kdykoliv bez sankcí vybrat. Výnos u DPS může být také v budoucnu pozitivně či negativně ovlivněn zásahy politiků například ve výši státní podpory nebo podmínky, kdy si může klient bez sankcí naspořené prostředky vybrat, aniž by musel vracet státní příspěvky.

4.1.2 Modelace osob ve věku 30 let

Doplňkové penzijní spoření

Opět bude zvolen stejný produkt od penzijní společnosti NN, tentokrát bude doba spoření 35 let.

Tabulka č. 8: Výpočet doplňkového penzijního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	420 000 Kč
Státní příspěvek:	96 600 Kč
Zhodnocení prostředků:	886 616 Kč
Daň z příjmu:	132 992 Kč

¹¹⁹ Conseq.cz Dostupné na: < <https://www.conseq.cz/page.asp?page=176> > [cit. 9. 3. 2018]

Celkový výnos po zdanění:	1 270 224 Kč
----------------------------------	---------------------

Zdroj: NN penzijní společnost [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://penze.nn.cz/spocitejte-si/kalkulacka.html>>

Na základě výpočtu bylo zjištěno, že za 35 let činí očekávaný výnos po zdanění 1 270 224 Kč. Rozdíl, pokud občan začne investovat o 10 let dříve, činí 956 874 Kč.

Stavební spoření

Pro modelaci je znovu použit produkt stavebního spoření od Stavební spořitelny České spořitelny. Jelikož je maximální doba spoření u tohoto produktu 18 let, výsledek bude stejný jako u modelace osoby ve věku 20 let.

Tabulka č. 9: Výpočet stavebního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	216 000 Kč
Výnosy z příspěvků účastníka:	21 195 Kč
Celková státní podpora:	22 554 Kč
Daň z úroků:	3 179 Kč
Poplatky za uzavření a vedení účtu:	8 685 Kč

Celkový výnos po zdanění:	247 885 Kč
----------------------------------	-------------------

Zdroj: Stavební spořitelna České spořitelny [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://www.burinka.cz/stavebni-sporeni/>>

Dle tabulky zjistíme, že za 18 let naspoří klient 247 885 Kč. V případě, že by si klient po 18 letech peníze vybral a sjednal stavební spoření znovu a za stejných podmínek na dalších 17 let, aby dosáhl celkové době spoření 35 let, činil by celkový výnos po zdanění 480 891 Kč. Peníze vybrané klientem po 18 letém cyklu spoření nejsou dále zhodnocovány.

Investiční životní pojištění

Modelace bude provedena znovu v produktu IŽP Perspektiva od pojišťovny Kooperativa, tentokrát na dobu spoření 35 let.

Tabulka č. 10: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva

Měsíční vklad:	1 000 Kč
Celkové příspěvky účastníka:	420 000 Kč
Počáteční poplatek:	alokované pojistné (1. rok 65 %, 2. –

	65 %, 3. – 65 %)
Rozdíl nákup/prodej:	3 %
Poplatek pojišťovny za správu pojištění:	1,6%
Správcovský poplatek fondu:	2 %
Měsíční administrativní poplatek:	30 Kč
Celkový výnos:	793 462 Kč
Daň z příjmu:	56 019 Kč
Celkový výnos po zdanění:	737 443 Kč

Zdroj: Kalkulátor investičního životního pojištění Perspektiva, 2018

Dle výpočtu bylo zjištěno, že za 35 let činí očekávaný výnos po zdanění 737 443 Kč. Rozdíl, pokud občan začne investovat o 10 let dříve, činí 604 541 Kč.

Podílové fondy

Modelace je provedena dle stejných parametrů jako u osoby ve věku 20 let, liší se jen doba spoření na 35 let.

Tabulka č. 11: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost

Celkové příspěvky účastníka:	420 000 Kč
Vstupní poplatek:	15 120 Kč
Zhodnocení prostředků:	708 099 Kč
Daň z příjmu:	0 Kč
Celkový výnos po zdanění:	1 112 979 Kč

Zdroj: Kalkulátor Active Invest, 2018

Za 35 let činí očekávaný výnos 1 112 979 Kč. Rozdíl, pokud občan začne investovat o 10 let dříve, činí 854 939 Kč.

4.1.3 Modelace osob ve věku 50 let

Doplňkové penzijní spoření

Modelace je provedena dle stejných parametrů jako u osob ve věku 20 a 30 let, pouze je upravena délka spoření na 15 let.

Tabulka č. 12: Výpočet doplňkového penzijního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Státní příspěvek:	41 400 Kč
Zhodnocení prostředků:	108 735 Kč
Daň z příjmu:	16 310 Kč
Celkový výnos po zdanění:	313 825 Kč

Zdroj: NN penzijní společnost [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://penze.nn.cz/spocitejte-si/kalkulacka.html>>

Za 15 let činí očekávaný výnos po zdanění 313 825 Kč. Je vidět také rozdíl, pokud občan začne investovat o 20 let dříve. V takovém případě rozdíl činí 956 399 Kč. V případě, že by občan začal investovat již o 30 let dříve, činí rozdíl dokonce 1 913 273 Kč.

Stavební spoření

V modelaci je znovu použito stavební spoření od Stavební spořitelny České spořitelny, tentokrát bude doba spoření 15 let.

Tabulka č. 13: Výpočet stavebního spoření

Celkové příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Výnosy z příspěvků účastníka:	14 563 Kč
Celková státní podpora:	18 563 Kč
Daň z úroků:	2 184 Kč
Poplatky za uzavření a vedení účtu:	7 260 Kč
Celkový výnos po zdanění:	203 682 Kč

Zdroj: Stavební spořitelna České spořitelny [online]. [cit. 9. 3. 2018] Dostupné na:

<<https://www.burinka.cz/stavebni-sporeni/>>

Na základě výpočtu bylo zjištěno, že za 15 let naspoří klient 203 682 Kč.

Investiční životní pojištění

Modelace je opět provedena u produktu IŽP Perspektiva od pojišťovny Kooperativa, tentokrát bude doba spoření 15 let.

Tabulka č. 14: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva

Měsíční vklad:	1 000 Kč
-----------------------	----------

Celkové příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Počáteční poplatek:	alokované pojistné (1. rok 65 %, 2. – 65 %, 3. – 65 %)
Rozdíl nákup/prodej:	3 %
Poplatek pojišťovny za správu pojištění:	1,6%
Správcovský poplatek fondu:	2 %
Měsíční administrativní poplatek:	30 Kč
Celkový výnos:	183 304 Kč
Daň z příjmu:	495 Kč
Celkový výnos po zdanění:	182 809 Kč

Zdroj: Kalkulátor investičního životního pojištění Perspektiva, 2018

Dle výpočtu bylo zjištěno, že za 15 let činí očekávaný výnos po zdanění 182 809 Kč. Rozdíl, pokud občan začne investovat o 20 let dříve, činí 554 634 Kč. V případě, že by občan začal investovat o 30 let dříve, by byl rozdíl 1 159 175 Kč. Zhodnocení po 15 letech spoření je velmi malé. To je způsobené tím, že největší nákladovost u IŽP je především v prvních deseti letech trvání této smlouvy.¹²⁰

Podílové fondy

Modelace je provedena dle stejných parametrů jako u osoby ve věku 20 a 30 let, liší se jen doba spoření na 15 let.

Tabulka č. 15: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost

Celkové příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Vstupní poplatek:	7 380 Kč
Zhodnocení prostředků:	93 284 Kč
Daň z příjmu:	0 Kč
Celkový výnos po zdanění:	265 904 Kč

Zdroj: Kalkulátor Active Invest, 2018

¹²⁰ Penize.cz Dostupné na: <<https://www.penize.cz/pojisteni/29439-investicni-zivotni-pojisteni-prilis-drahe-sporeni>> [cit. 9. 3. 2018]

Za 15 let činí očekávaný výnos 265 904 Kč. Rozdíl, pokud by občan začal investovat o 20 let dříve, by činil 847 075 Kč. Pokud by začal investovat již o 30 let dříve, činil by rozdíl ve výnosu dokonce 1 702 014 Kč.

4.2 Shrnutí vytvořených modelací

Pro lepší názornost je vytvořena tabulka, která shrnuje výsledky předchozích modelací.

Tabulka č. 16: Souhrn modelací výnosů finančních produktů

Věk	Doba spoření	Produkt	Výnos po zdanění
20	45 let	Doplňkové penzijní spoření	2 227 098 Kč
	45 let*	Stavební spoření	614 486 Kč*
	45 let	Investiční životní pojištění	1 341 984 Kč
	45 let	Podílové fondy	1 967 918 Kč
30	35 let	Doplňkové penzijní spoření	1 270 224 Kč
	35 let*	Stavební spoření	480 891 Kč*
	35 let	Investiční životní pojištění	737 443 Kč
	35 let	Podílové fondy	1 112 979 Kč
50	15 let	Doplňkové penzijní spoření	313 825 Kč
	15 let	Stavební spoření	203 682 Kč
	15 let	Investiční životní pojištění	182 809 Kč
	15 let	Podílové fondy	256 904 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

* Maximální doba spoření u stavebního spoření je 18 let. Modelace počítá s tím, že by si klient po 18 letech spoření peníze vybral a sjednal stavební spoření znovu a za stejných podmínek, dokud by nenaplnil celou dobu spoření jako u ostatních finančních produktů. Peníze vybrané klientem po 18 letém cyklu spoření nejsou dále zhodnocovány.

Závěr

V teoretické části bakalářské práce byl analyzován současný důchodový systém České republiky, dále se práce zabývala důchodovou reformou, která proběhla v roce 2013, kdy se původní dvou-pilířový systém změnil na tří-pilířový a také byly rozebrány důvody, proč se v roce 2016 důchodový systém vrátil zpět ke svým dvěma původním pilířům. Na závěr teoretické části byla popsána jednotlivá aktiva a finanční produkty, které lze použít pro spoření na důchod.

Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na případové studie a konkrétní výpočty u modelových situací tří osob ve věku 20, 30 a 50 let, které se chystají spořit na důchod.

První případová studie ukázala, jak moc je důležité začít se včas připravovat na zajištění v důchodu. V případě, kdyby občan začal se spořením na důchod pozdě, je třeba spořit velmi vysoké částky, aby si zajistil potřebnou výši naspořených peněz a zcela jistě si to občané s průměrnými nebo podprůměrnými příjmy nebudou moci dovolit. Naopak pokud se u spoření začne brzo, již v momentě kdy občan začíná být ekonomicky aktivní, stačí si spořit i menší částky pro zajištění slušného důchodu a to zejména díky složenému úročení, které bylo rozebráno ve třetí případové studii. Dle doložených průzkumů je však realita taková, že průměrný občan si přeje mít příjem v důchodu 18 000 Kč měsíčně, avšak začíná spořit až v pozdějším věku mezi 40-50. rokem života. Téměř polovina občanů si spoří do částky 500 Kč měsíčně a jen každý pátý občan si spoří na důchod částku vyšší než 1 000 Kč měsíčně.

Druhá případová studie potvrdila, že většina občanů na svoji požadovanou rentu v důchodu nedosáhne a to především z důvodu příliš malé částky na spoření a také příliš pozdního věku pro začátek spoření na důchod. Je tedy nutné, aby si občané začali spořit na důchod více a včas, pokud si chtějí v důchodu svůj životní standard udržet.

V následující komparaci jednotlivých finančních produktů bylo zjištěno, že je velmi důležité zvolit si vhodné finanční produkty pro spoření na důchod. Některé finanční produkty jsou totiž nevýhodné díky vysokým vstupním a průběžným poplatkům a tak dokážou investora v dlouhodobém horizontu připravit i o stovky tisíc korun. Z analyzovaných finančních produktů v této práci se jednalo o produkt investičního

životního pojištění. Dalším faktorem je příliš malý výnos v dlouhodobém horizontu, zde se jednalo o produkt stavebního spoření. Jako vhodný produkt k zajištění stáří je možné doporučit doplňkové penzijní spoření se státním příspěvkem v kombinaci s vybranými podílovými fondy. Pro občany s vyššími příjmy je vhodné tyto produkty kombinovat i s nákupem dalších aktiv, jako jsou drahé kovy nebo nemovitosti určené k pronájmu.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka č. 1: Věková struktura obyvatel	14
Tabulka č. 2: Shrnutí odvodů a čerpání důchodů	23
Tabulka č. 3: Výše státního příspěvku před a po změně	26
Tabulka č. 4: Výpočet doplňkového penzijního spoření	55
Tabulka č. 5: Výpočet stavebního spoření	55
Tabulka č. 6: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva	56
Tabulka č. 7: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost	57
Tabulka č. 8: Výpočet doplňkového penzijního spoření	57
Tabulka č. 9: Výpočet stavebního spoření	58
Tabulka č. 10: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva	58
Tabulka č. 11: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost	59
Tabulka č. 12: Výpočet doplňkového penzijního spoření	59
Tabulka č. 13: Výpočet stavebního spoření	60
Tabulka č. 14: Výpočet investičního životního pojištění Perspektiva	60
Tabulka č. 15: Výpočet Active Invest – Conseq investiční společnost	61
Tabulka č. 16: Souhrn modelací výnosů finančních produktů	62
Graf č. 1: Produkty, které občané ČR považují za vhodné pro zajištění stáří	32
Graf č. 2: Podíl výdajů seniorů na bydlení vůči příjmu domácnosti	43
Graf č. 3: Vývoj hodnoty zlata za posledních 100 let	45
Graf č. 4: Částka potřebná pro naspoření 1 mil. Kč do věku 65 let	49
Graf č. 5: Naspořená částka při spoření 1 000 Kč měsíčně do věku 65 let	51
Graf č. 6: Naspořená částka při spoření 1 000 Kč měsíčně po inflaci	53
Obrázek č. 1: Tří-pilířový důchodový systém	17

Seznam použitých zkratk

AKAT – Asociace pro kapitálový trh

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

DPS – Doplnkové penzijní spoření

EU – Evropská unie

HDP – Hrubý domácí produkt

IŽP – Investiční životní pojištění

KŽP – Kapitálové životní pojištění

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NDC – Notional Defined Contribution

NWR – New World Resources

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OKD – Ostravsko-karvinské doly

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

PAYG – Pay as you go

USA – Spojené státy americké

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

LOUŽEK, Marek. *Důchodová reforma*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2612-3.

MALONEY, Michael. *Investujte do zlata a stříbra: všechno, co potřebujete vědět o drahých kovech*. Hodkovičky: Pragma, 2010. ISBN 978-80-7349-156-7.

RUBEŠ, Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření: pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Úvaly: Systemia, 2013. ISBN 978-80-260-3892-4.

RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice*. Praha: Anag, 2013. ISBN 80-726-3821-1.

SYROVÝ, P. *Jak si spořit na důchod*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 80-247-4479-1.

TROSTER, P. *Právo sociálního zabezpečení*. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-717-9856-8.

Internetové zdroje

Profil organizace. *Česká správa sociálního zabezpečení*. [online]. 2017 [cit. 2017-11-05] Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/profil-organizace/>

The end of retirement. *The Economist* [online]. 2009 [cit. 2017-11-05]. Dostupné z: <https://www.economist.com/node/13900145>

Konference 80 let od založení. *Česká správa sociálního zabezpečení*. [online]. 2004 [cit. 2017-11-05] Dostupné z: http://www.cssz.cz/stranky/konference-80let/brozura_c.pdf

Názory občanů na důchodovou reformu. *STEM středisko empirických výzkumů*. [online]. 2010 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/nazory-obcanu-na-duchodovou-reformu-1720/>

Zrušení důchodového spoření mění sazby důchodového pojištění. *Cssz.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-10-04] Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2015/2015-12-30-cssz-zruseni-duchodoveho-sporeni-meni-sazby-duchodoveho-pojisteni.-v-nemocenskem-pojisten.htm>

Bezděková komise. *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [online]. 2007 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2228>

Demografický vývoj. *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [online]. 2005 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/2237/srovnani-demografie.pdf>

PERGL, Václav. Lidský věk se ve 20. Století prodloužil o 25 let. *Novinky.cz* [online]. 2011 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zena/zdravi/231292-lidsky-vek-se-ve-20-stoleti-prodlouzil-o-25-let.html>

Economic and budgetary projections for the EU-27 Member States. *European Commission* [online]. 2009 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication14992_en.pdf

Pozitivní zpráva, na důchody loni chybělo 16,3 miliardy. *Tyden.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/byznys/cesko/pozitivni-zprava-na-duchody-loni-chybelo-16-3-miliardy_414319.html

Makroekonomika. HDP. *Kurzy.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/makroekonomika/hdp/>

HOVORKOVÁ, Kateřina. Sociální pojištění ve srovnání ve světě. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://finance.idnes.cz/socialni-pojisteni-ve-svete-srovnani-dwy-/podnikani.aspx?c=A160930_093155_podnikani_kho

Důchodová reforma na Slovensku. *Mesec.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/duchodova-reforma-na-slovensku-inspirace-pro-cr>

Pension system of Poland. *Pensionfundsonline.co.uk* [online]. 2018 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.pensionfundsonline.co.uk/content/country-profiles/poland/81>

Analýza českého důchodového systému. *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. [online]. 2017 [cit. 2017-10-08]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/files/clanky/11969/Analyza.pdf>

Důchodový systém v ČR. *Národohospodářský obzor*. [online]. 2006 [cit. 2017-10-04].

Dostupné z:

<https://is.muni.cz/do/1456/soubory/aktivita/obzor/6182612/7667845/04Dobesova.pdf>

Vyznejte se v důchodu, jak funguje první pilíř. *Mesec.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/vyznejte-se-v- duchodu-jak-funguje-prvni-pilir/>

RYBOVÁ, Romana. Strop pro důchodový věk schválen na 65 let. *E15.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/strop-pro- duchodovy-vek-schvalen-na-65-let-1333938>

Potřebná doba pojištění na důchod. *Duchodu.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.duchodu.cz/doba-pojisteni/>

BUŘÍNSKÁ, Barbora. Lidé příliš spoléhají na stát. *Novinky.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/finance/448942-lide-prilis-spolehaji-na- stat-skutecna-vyse-duchodu-je-pak-nemile-zaskoci.html>

Zálohy na pojistné na důchodové pojištění. *Cssz.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne- na-duchodove-pojisteni.htm>

Druhý pilíř penzijního spoření se začne likvidovat. *Idnes.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/druhy-pilir-penzijniho-sporeni-se- zacne-likvidovat-co-bude-s-penezi-11e- /ekonomika.aspx?c=A151125_171525_ekonomika_jvl

Vláda schválila zrušení druhého pilíře. *Irozhlas.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vlada-schvalila-zruseni-druheho- pilire-duchodoveho-sporeni_201505181413_akottova2

Lidé starší 35 let mohou do druhého pilíře vstupovat nejpozději 1. července. *Irozhlas.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/lide- starsi-35-let-mohou-do-druheho-pilire-vstupovat-nejpozdeji-1- cervence_201306281549_jpiroch

Penzijní připojištění. Výhody třetího pilíře. *Idnes.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://finance.idnes.cz/penzijni-pripojisti-vyhody-tretiho-pilire-srovnac-p2e-/penze.aspx?c=A121010_141905_penze_zuk

Conseq penzijní společnost. *Conseq.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.conseq.cz/page.asp?page=522>

Předdůchody. *Penzijní společnost České pojišťovny*. [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/predduchody>

Předdůchod, co to je a jak se na něj připravit. *Mesec.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/predduchod-co-to-je-a-jak-se-na-nej-pripravit>

Penzijní společnosti. *Penize.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/penzijni-spolecnosti>

Penzijní spoření a novinky platné od ledna 2016. *Idnes.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://finance.idnes.cz/penzijni-sporeni-a-novinky-platne-od-ledna-2016-fn5-/penze.aspx?c=A151217_123435_penze_sov

Třetí pilíř důchodového systému bude doplňkové penzijní spoření. *Duchodovareforma.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.duchodovareforma.cz/penzijni-pripojisti/iii-pilir-ceskeho-duchodoveho-systemu-bude-doplnekove-penzijni-sporeni>

Dynamický účastnický fond. *Penzijní společnost České pojišťovny*. [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.pfcp.cz/mam-sporeni/doplnekove-penzijni-sporeni/prehled-fondu-a-sporicich-programu/dynamicky-ucastnicky-fond>

VALÁŠEK, Jan. Klady a zápory třetího pilíře nového penzijního systému. *Penize.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/zajisteni-na-duchod/247051-klady-a-zapory-tretiho-pilire-noveho-penzijniho-systemu>

Penze změny nečekají, ať už volby dopadnou jakkoliv. *E15.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/penze-zmeny-necekaji-at-uz-volby-dopadnou-jakkoliv-strany-se-boji-reformy-1337436>

Jak začít. *Patria Finance*. [online]. 2018 [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <https://www.patria-direct.cz/otevrit-ucet/jak-zacit>

Investuje s Cyrrus. *Cyrrus.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-02-11]. Dostupné z: <https://www.cyrrus.cz/investujte-s-cyrrus>

Objem peněz v podílových fondech roste. *Investujeme.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.investujeme.cz/clanky/objem-penez-v-podilovych-fondech-roste-cesko-se-vyrovnava-zapadni-evrope/>

Jak zhodnotit peníze. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: https://finance.idnes.cz/investice-jak-zhodnotit-penize-fondy-dwt-/viteze.aspx?c=A170919_174700_viteze_kho

Jak fungují podílové fondy. *Peníze.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/17698-jak-funguji-podilove-fondy>

Conseq Active Invest. *Conseq.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.conseq.cz/page.asp?page=176>

Slovník pojmů, střešní fond. *Magneta Finance*. [online]. 2017 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <https://www.magnetnafinance.cz/slovník-pojmu/stresni-fond>

Investice do nemovitostí. Místo bytu nemovitostní fond. *Peníze.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/podilove-fondy/318380-investice-do-nemovitosti-misto-bytu-nemovitostni-fond>

Portfolio nemovitostí. *Investika realitní fond*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.investika.cz/investika-realitni-fond/portfolio-nemovitosti>

Akcionáři rozpustili NWR. *Idnes.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/akcionari-rozpustili-nwr-0yv-/eko-zahranicni.aspx?c=A161103_172554_eko-zahranicni_rny

NWR příběh akcionářské katastrofy. *Ekonomický deník*. [online]. 2015 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://ekonomicky-denik.cz/nwr-pribeh-akcionarske-katastrofy-aneb-akcie-za-pouhy-desetnik/>

Kurzy, akcie NWR. *Kurzy.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://akcie-cz.kurzy.cz/akcie/nwr-4475>

Daň se bude platit z cenných papírů prodaných do tří let. *Idnes.cz* [online]. 2012 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://finance.idnes.cz/schvaleno-dan-se-bude-platit-z->

cennych-papiru-prodanych-do-tri-let-p93-
/p_dane.aspx?c=A120112_120539_p_dane_zuk

Tresty za vytunelování harvardských fondů. *Novinky.cz* [online]. 2014 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/329290-tresty-za-vytunelovani-harvardskych-fondu-pro-kozeneho-a-vostreho-plati.html>

Regulace Mifid II. Rizika investování do podílových fondů. *ING Bank*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.ingbank.cz/ing-podilove-fondy/pro-vas/webinar/archiv/regulace-mifid-ii-rizika-investovani-do-podilovych-fondu.html>

VEJVODOVÁ, Alžběta. Investiční pojistky, hodně drahý špás. *Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1012709-investicni-pojistky-hodne-drahy-spas>

Arbitr rozhodl o neplatnosti smlouvy České pojišťovny. *Česká televize*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2391859-arbitr-rozhodl-o-neplatnosti-smlouvy-ceske-pojistovny-mohou-jich-byt-statisice>

Investiční životní pojištění, příliš drahé spoření. *Penize.cz* [online]. 2007 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/pojisteni/29439-investicni-zivotni-pojisteni-prilis-drahe-sporeni>

Životní pojištění a daně. *E15.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/zivotni-pojisteni-a-dane-co-kdyz-jste-pojistku-loni-zrusili-ctete-1342541>

Spořicí účty. *Mesec.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/produkty/sporici-ucty/>

Stavební spoření, srovnání. *Peníze.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/srovnani/stavebni-sporeni>

Průměrná roční míra inflace v roce 2017. *Český statistický úřad*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/prumerna-rocni-mira-inflace-v-roce-2017-byla-25->

Kolik je pojištěno. *Garanční systém finančního trhu*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: <https://www.garancnisystem.cz/kolik-je-pojisteno/>

How 9 countries saw inflation evolve into hyperinflation. *Businessinsider.com* [online]. 2013 [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/worst-hyperinflation-episodes-in-history-2013-9#greece-may-1941-december-1945-5>

Index of consumer goods and services under the Russian Federation in 1991-2011. *Rosstat. Russian Federal State Statistics Service*. [online]. 2012 [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: http://www.gks.ru/free_doc/new_site/prices/potr/2011/I-ipc.htm

Před 60 lety proběhla v Československu měnová reforma. *Irozhlas.cz* [online]. 2013 [cit. 2018-01-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie_historie/pred-60-lety-probehla-v-ceskoslovensku-menova-reforma-lide-prisli-temer-o-vsechny-uspory_201305291017_mkaspar

Pohled do historie, jak začala velká hospodářská krize. *Idnes.cz* [online]. 2008 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: https://finance.idnes.cz/pohled-do-historie-jak-zacala-velka-hospodarska-krize-v-roce-1929-p7g-/pujcky.aspx?c=A081022_135219_bank_bab

Henry Paulson interview. *Youtube.com* [online]. 2010 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=uTj9HEt3Mc0>

Kulaté výročí nekrytých peněz. *Penize.cz* [online]. 2011 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/komodity-a-futures/217692-kulate-vyroci-nekrytych-penez-dozi-se-pristiho>

How quantitative easing works. *European central bank*. [online]. 2018 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/explainers/show-me/html/app_infographic.en.html

Konec kvantitativního uvolňování je tu. *Kurzy.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/419214-ecb-konec-kvantitativniho-uvolnovani-je-tu-euro-ceka-dlouhy-a-postupny-rust>

Ceny nemovitostí nikdy nerostou donekonečna. *Kurzy.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/423597-ceny-nemovitosti-nikdy-nerostou-donekonecna-varuje-benda-z-cnb/>

Pesimistický výhled trhu s byty. *Seznamzpravy.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pesimisticky-vyhled-trh-s-byty-v-cesku-nefunguje-bublina-praskne-a-bude-to-horsi-nez-v-roce-2008-43309?dop-ab-variant=&seq-no=2&source=hp>

GINTEROVÁ, Monika. Úrokové sazby ČNB téměř jistě zamíří vzhůru. *Česká televize*. [online]. 2017 cit. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/2287390-urokove-sazby-cnb-temer-jiste-zamiri-vzhuru-mini-analytici-otazkou-zustava-jak>

Investice do nemovitostí nejsou bez rizika. *Mesec.cz* [online]. 2008 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/investice-do-nemovitosti-nejsou-bez-rizika/>

Skladování kovů. *Auvesta.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://auvesta.cz/lagerung.php>

Češi jsou v důchodu průměrně 24 let. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/odchod-do-penze-uchody-0vk-/ekonomika.aspx?c=A171223_101746_domaci_fer

Důchodová kalkulačka pro orientační výpočet starobního důchodu. *Česká správa sociálního zabezpečení*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/duchodova-kalkulacka/kalkulacka-pro-orientacni-vypocet-starobniho-duchodu.htm>

Bez finanční rezervy žije pětina Čechů. Spořit začínají až po padesátce. *Hypindex.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <https://www.hypindex.cz/tiskove-zpravy/bez-financni-rezervy-zije-petina-cechu-sporit-zacinaji-az-po-padesatce/>

Fondovatel. *Business.center.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/pojmy/p1328-fondovatel.aspx>

Složené úročení. *Finmat.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://www.finmat.cz/slozene-uroceni/>

Cílování inflace v ČR. *Česká národní banka* [online]. 2018 [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/cilovani.html

Kalkulačka penzijního spoření. *NN Penzijní společnost*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://penze.nn.cz/spocitejte-si/kalkulacka.html>

Kalkulačka stavebního spoření. *Stavební spoření České spořitelny*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: <https://www.burinka.cz/stavebni-sporeni/>

Legislativa:

zákon č. 221/1924 Sb. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem

zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

zákon č. 177/1995 Sb., o státní sociální podpoře

zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

zákon č. 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření

zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech

Abstrakt

ŠPAČEK, František. *Důchodový systém v ČR*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 76 s., 2018.

Klíčová slova: důchodový systém, spoření, doplňkové penzijní spoření, důchodová reforma, penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní společnost, finanční produkty, sociální zabezpečení

Předložená bakalářská práce je zaměřena na důchodový systém v ČR. Teoretická část se věnuje vývoji důchodového systému od jeho vzniku v českých zemích až po jeho současnou podobu a analyzuje také důchodovou reformu, která proběhla v roce 2013. Autor také analyzuje současný důchodový systém po stránce ekonomické a udržitelnosti pro následující generace vzhledem k demografickému vývoji společnosti.

Praktická část je zaměřena na možnosti spoření si na důchod pro občany ČR. V předložené práci jsou provedeny praktické výpočty ukazující výši rozdílů v naspořených prostředcích, pokud občan začne spořit dříve či později, dále byly provedeny modelové výpočty o výnosnosti jednotlivých finančních produktů, které jsou v ČR běžně dostupné. Na závěr práce jsou tyto výpočty přehledně shrnuty.

Abstract

ŠPAČEK, František. *Pension system in the Czech Republic*. Bachelor Thesis. Pilsen: Fakulty of Economics University of West Bohemia, 76 p., 2018.

Key words: pension system, savings, supplementary pension savings, pension reform, supplementary pension scheme with the state contribution, pension administration agency, financial products, social security

The submitted Bachelor's thesis is focused on the pension system in the Czech Republic. The theoretical part deals with the development of the pension system since its origins in the Czech lands up until its current shape, and it also analyses the pension reform which occurred in 2013. The author also analyses the current pension system regarding economics and sustainability for the future generations in relation to the demographic development of the population.

The practical part is focused on the Czech Republic's citizens' pension savings options. In the submitted work, there are practical calculations showing the different amounts of the saved funds if a citizen starts saving either sooner or later; furthermore, exemplary calculations have been made to determine the profitability of individual financial products which are commonly available in the Czech Republic. At the end of the work, these calculations are summarized in an organised manner.